

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΟΑΝΘΡΩΠΟΝΟΣΩΝ

2012
2^η Έκδοση

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας : 10176 Αθήνα
Πληροφορίες : Μ. Τζανή
Τηλέφωνο : 2102125727
Fax : 212 8252614
E-mail : Ka6u058@minagric.gr

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΩΝ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΩΣΗΣ (ΕΤΠΕΣ) ΣΕ ΣΜΗΝΗ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ :

- ❖ **ΤΟΥ ΚΑΝ. (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τον έλεγχο της σαλμονέλλας και άλλων συγκεκριμένων τροφιμογενών ζωνοσογόνων παραγόντων»**
- ❖ **ΤΟΥ ΚΑΝ. (ΕΚ) αριθ. 200/2010 της Επιτροπής της Ε.Ε της 10ης Μαρτίου 2010 σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον κοινοτικό στόχο για τη μείωση του επιπολασμού οροτύπων σαλμονέλλας σε ενήλικα σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.**
- ❖ **ΤΟΥ ΚΑΝ. (ΕΚ) αριθ. 213/2009 της Επιτροπής της Ε.Ε της 18ης Μαρτίου 2009 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1003/2005 όσον αφορά τον έλεγχο και τις δοκιμές για σαλμονέλλα σε σμήνη αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* και γαλοπουλών**
- ❖ **ΤΟΥ ΚΑΝ. (ΕΚ) αριθ. 517/2011 της Επιτροπής της Ε.Ε της 25ης Μαΐου 2011 «για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον κοινοτικό στόχο για τη μείωση του επιπολασμού ορισμένων**

οροτύπων σαλμονέλλας σε σμήνη ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ.2160/2003 και του κανονισμού (ΕΕ) 200/2010»

- ❖ **ΤΟΥ ΚΑΝ. (ΕΚ) αριθ. 646/2007 της Επιτροπής** της 12^{ης} Ιουνίου 2007 για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον κοινοτικό στόχο για τη μείωση του επιπολασμού της *Salmonella Enteritidis* και της *Salmonella Typhimurium* στα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1091/2005.
- ❖ **ΤΟΥ ΚΑΝ. (ΕΚ) αριθ. 584/2008 της Επιτροπής της Ε.Ε** της 20ης Ιουνίου 2008 για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον κοινοτικό στόχο για τη μείωση του επιπολασμού της *Salmonella Enteritidis* και της *Salmonella Typhimurium* στις γαλοπούλες.
- ❖ **ΤΟΥ ΚΑΝ. (ΕΚ) αριθ. 1177/2006 της Επιτροπής της Ε.Ε** της 1^{ης} Αυγούστου 2006 για την εφαρμογή του κανονισμού της ΕΚ 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τις απαιτήσεις για τη χρησιμοποίηση ειδικών μεθόδων ελέγχου μέσα στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων για τον έλεγχο της σαλμονέλλας στα πουλερικά.
- ❖ **ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΑΑΤ 349699/24.12.2009 (Β' 2599)** για την εφαρμογή Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*
- ❖ **ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΑΑΤ 314922/29.12.2010 (Β' 2178)** «Τροποποίηση της υπ'αριθμ.349699/24.12.2009 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης κ'Τροφίμων (ΦΕΚ 2599 -τ. Β') «Πρόγραμμα Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*».
- ❖ **ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΑΑΤ 316420/ 29.12.2010 (Β' 2144)** για την εφαρμογή Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.
- ❖ **ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΑΑΤ 133362/30.12.2011 (Β' 3172)** για την εφαρμογή Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.
- ❖ **ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΑΑΤ 354008/30.12.2009 (Β' 2640)** για την εφαρμογή Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης.
- ❖ **ΤΗΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ ΤΟΥ ΥΠΑΑΤ 1136/28428/09.03.2012** «Μέτρα εφαρμογής του άρθρου 12 του Καν. (ΕΚ) αριθ. 2160/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου "για τον έλεγχο της σαλμονέλλας και άλλων συγκεκριμένων τροφιμογενών ζωνοοσογόνων παραγόντων"»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ 1. ΓΕΝΙΚΑ

1. Εισαγωγή -Διευκρινήσεις σελ. 9-10
2. Σαλμονέλλωση ανθρώπου και πουλερικών σελ. 11-12
3. Αυτοέλεχοι-Πληροφορίες για τη συλλογή και αποστολή των δειγμάτων
  - A. Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* σελ. 13-19
  - B. Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* σελ. 20-23
  - Γ. Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* σελ. 24-27
  - Δ. Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης σελ. 28-37
4. Εργαστηριακές μέθοδοι διάγνωσης σελ. 40-45
  - A. Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*
  - B. Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*
  - Γ. Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*
  - Δ. Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Σαλμονέλλωσης στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης
5. Πρωτόκολλο δειγματοληψίας για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης. Σελ. 46

ΜΕΡΟΣ 2.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΩΝ

A. ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΪΔΟΥΣ *GALLUS GALLUS*   σελ. 48-55

1. Υπόδειγμα Α

«Συνοδευτικό δειγμάτων από πτηνοτροφική εκμετάλλευση προς αρμόδια ιδιωτικά εργαστήρια»

2. Υπόδειγμα Β

«Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση»

3. Υπόδειγμα Γ

«Συνοδευτικό θετικών καλλιεργειών από εργαστήριο που διενεργεί την απομόνωση της
Salmonella spp.
προς εργαστήριο που διενεργεί την εξέταση οροτυποποίησης»

4. Υπόδειγμα Δ

«Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση»

5. Υπόδειγμα Ε

«Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο
Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα»

6. Υπόδειγμα Ζ

«Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου
στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα»

7. Επισήμανση σημνών και δειγμάτων   σελ. 56

B. ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΟΡΝΙΘΕΣ ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΪΔΟΥΣ *GALLUS GALLUS*   σελ. 57-64

1. Υπόδειγμα Α

«Συνοδευτικό δειγμάτων από πτηνοτροφική εκμετάλλευση προς αρμόδια ιδιωτικά εργαστήρια»

2. Υπόδειγμα Β

«Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση»

3. Υπόδειγμα Γ

«Συνοδευτικό θετικών καλλιεργειών από εργαστήριο που διενεργεί την απομόνωση της
Salmonella spp.

προς εργαστήριο που διενεργεί την εξέταση οροτυποποίησης»

4.Υπόδειγμα Δ

«Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση»

5.Υπόδειγμα Ε

«Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα»

6.Υπόδειγμα Ζ

«Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα»

7.Επισήμανση σμηνών και δειγμάτων σελ. 65

**Γ. ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΟΡΝΙΘΙΑ
ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΪΔΟΥΣ GALLUS GALLUS** σελ. 66-72

1.Υπόδειγμα Α

«Συνοδευτικό δειγμάτων από πτηνοτροφική εκμετάλλευση προς αρμόδια ιδιωτικά εργαστήρια»

2.Υπόδειγμα Β

«Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος αυτοελέγχου προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση»

3.Υπόδειγμα Γ

«Συνοδευτικό θετικών καλλιεργειών από εργαστήριο που διενεργεί την απομόνωση της *Salmonella spp.* προς εργαστήριο που διενεργεί την εξέταση οροτυποποίησης»

4.Υπόδειγμα Δ

«Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση»

5.Υπόδειγμα Ε

«Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα»

6.Υπόδειγμα Ζ

«Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα»

7.Επισήμανση σμηνών και δειγμάτων σελ. 73

Δ. ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΙΝΔΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

1. Υπόδειγμα Α

«Συνοδευτικό δειγμάτων από πτηνοτροφική εκμετάλλευση προς αρμόδια ιδιωτικά εργαστήρια»

2. Υπόδειγμα Β

«Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση»

3. Υπόδειγμα Γ

«Συνοδευτικό θετικών καλλιεργειών από εργαστήριο που διενεργεί την απομόνωση της
Salmonella spp.
προς εργαστήριο που διενεργεί την εξέταση οροτυποποίησης»

4. Υπόδειγμα Δ

«Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση»

5. Υπόδειγμα Ε

«Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο
Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα»

6. Υπόδειγμα Ζ

«Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου
στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα»

7. Επισήμανση σμηνών και δειγμάτων

ΜΕΡΟΣ 3.

- 1.ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΕΝΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΣΤΑ ΕΠΕΣ
- 2.ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΣΤΑ ΕΠΕΣ
- 3.ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΑ ΕΠΕΣ

ΜΕΡΟΣ 4.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- 1.ΑΡΤΙΚΟΛΕΞΟ
- 2.ΣΗΜΕΙΑ ΕΠΑΦΗΣ

ΜΕΡΟΣ 1

ΓΕΝΙΚΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

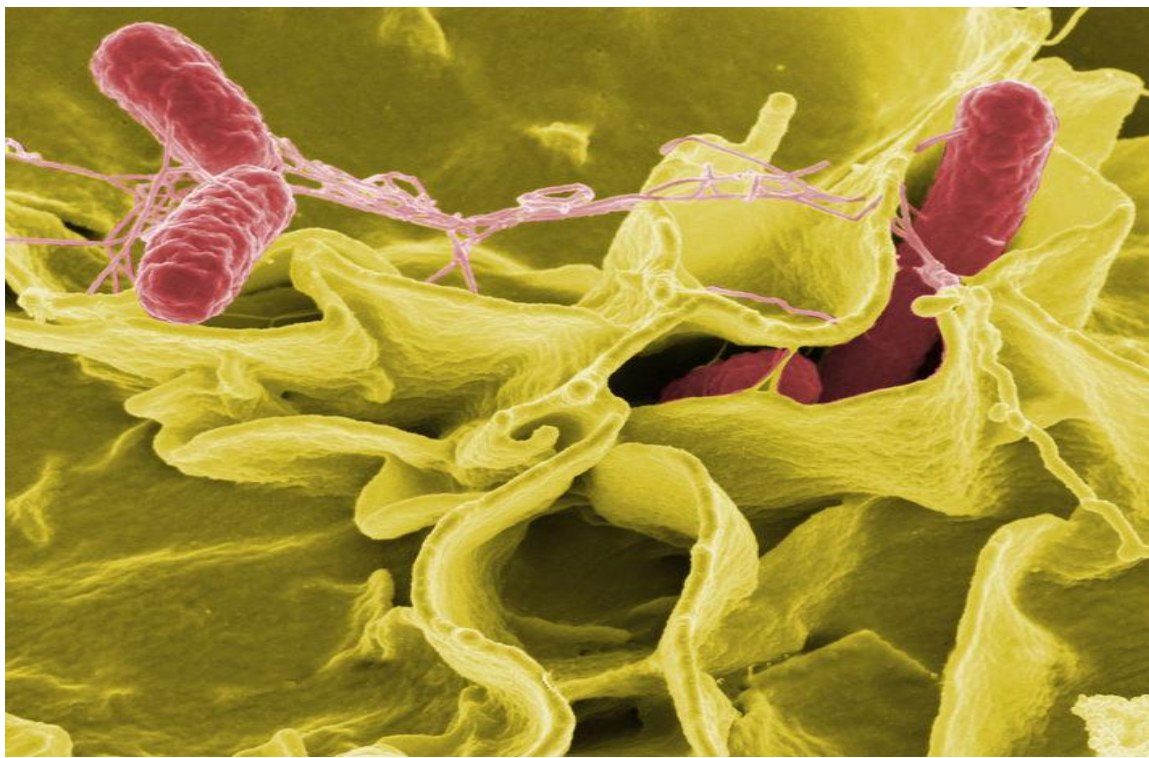
Σκοπός του παρόντος εγχειριδίου είναι να παρέχει στους ιδιώτες που εκτελούν δοκιμές ανίχνευσης σαλμονελλών από περιττωματικά υλικά και δείγματα της πρωτογενούς παραγωγής μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής των ΕΠΕΣ, πληροφορίες για τη σχετική με τα παραπάνω προγράμματα νομοθεσία, πρακτικές οδηγίες και υποδείγματα διαφόρων εγγράφων που είναι απαραίτητα για την τεκμηρίωση των ελέγχων και των ενεργειών που εκτελούνται κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων ελέγχου της σαλμονέλωσης στα σμήνη πουλερικών .

Σας επισημαίνουμε ότι η τήρηση των υποδειγμάτων των εγγράφων για την αποστολή των εργαστηριακών απαντήσεων είναι προαιρετική, αρκεί στα έγγραφα που χρησιμοποιείτε να υπάρχουν τουλάχιστον οι πληροφορίες που αναφέρονται στα αντίστοιχα υποδείγματα.

Η τήρηση των συγκεντρωτικών εξαμηνιαίων στοιχείων των Ιδιωτικών Εργαστηρίων στο ΕΕΑΣ είναι υποχρεωτική , για τη διευκόλυνση του έργου του παραπάνω εργαστηρίου.

Κάθε έγγραφο τεκμηρίωσης των ελέγχων πρέπει να τηρείται τουλάχιστον για τρία χρόνια στο αρχείο της επιχείρησης. Πρέπει να συμπληρώνεται ευανάγνωστα και να υπογράφεται αρμοδίως. Εάν υπάρχει δυνατότητα χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή, συστήνεται η συμπλήρωση τους ή εκτύπωση τους ή η κοινοποίηση τους να γίνεται ηλεκτρονικά. Με αυτόν τον τρόπο εξοικονομείται χρόνος, ανταλλάσσονται πληροφορίες με ταχύτητα και δίνεται η δυνατότητα περαιτέρω επεξεργασίας των στατιστικών στοιχείων.

2. ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ

Οι σαλμονέλες είναι βακτήρια αρνητικά κατά gram, που ανήκουν στην οικογένεια Enterobacteriaceae. Οι σαλμονέλες αποικίζουν τον εντερικό σωλήνα θερμόαιμων και ψυχρόαιμων ζώων.

Σήμερα η σαλμονέλλα έχει αναγνωρισθεί ως ένας σημαντικός ζωνοσογόνος παράγοντας, με σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις στα ζώα και στους ανθρώπους.

Το γένος *Salmonella* πρόσφατα υποδιαιρέθηκε σε δύο είδη : *S. Enterica* και *S. Bongori*. Η *S. Enterica* υποδιαιρείται σε έξι υποείδη και οι περισσότερες σαλμονέλλες που ανιχνεύονται ανήκουν στο υποείδος *S. Enterica υποείδος enterica*.

Μέχρι σήμερα έχουν ανιχνευθεί περισσότεροι από 2400 ορότυποι ζωνοσογόνου σαλμονέλλας και η συχνότητα εμφάνισης αυτών ποικίλει σημαντικά.

Η σαλμονέλλωση του ανθρώπου, γνωστή και ως τυφοειδής πυρετός, χαρακτηρίζεται από οξεία εμφάνιση , πυρετό, κοιλιακό άλγος, ναυτία και μερικές φορές εμετό. Τα συμπτώματα συνήθως είναι ήπια και οι περισσότερες λοιμώξεις, διάρκειας λίγων ημερών, είναι αυτοπεριοριζόμενες. Σε μερικές όμως περιπτώσεις, η προκαλούμενη λοίμωξη μπορεί να είναι πολύ σοβαρή, με πρόκληση αφυδάτωσης , ακόμη και σηψαιμίας, οπότε κρίνεται απαραίτητη η θεραπεία με τα κατάλληλα αντιβιοτικά.

Οι εστίες των τροφιμογενών λοιμώξεων της σαλμονέλλας είναι πολυάριθμες και προκαλούνται από τροφές τόσο ζωικής όσο και φυτικής προέλευσης. Η μετάδοση συνήθως προκαλείται, όταν ο μικροοργανισμός εισέλθει στους χώρους προετοιμασίας των τροφίμων και αφεθεί να

πολλαπλασιαστεί στα τρόφιμα, όπως συμβαίνει στις περιπτώσεις που δεν τηρούνται οι κατάλληλες θερμοκρασίες αποθήκευσης των τροφίμων ή στις περιπτώσεις που τα τρόφιμα δεν έχουν μαγειρευτεί επαρκώς ή λόγω επιμολύνσεων των έτοιμων παρασκευασμάτων τροφίμων. Επίσης, η μετάδοση μπορεί να προκληθεί με άμεση επαφή με τα μολυσμένα ζώα ή τους ανθρώπους ή με τα κόπρανα αυτών.

Σύμφωνα με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ασφάλεια των Τροφίμων για τις εστίες και τις τάσεις των ζωνοδόων, των ζωνοσογόνων παραγόντων και της αντιμικροβιακής αντοχής στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα κατά το έτος 2007, οι πιο συχνά απομονωμένοι ορότυποι από τα κρούσματα σαλμονέλλωσης του ανθρώπου, ήταν οι *S. Enteritidis* και *S. Typhimurium*. Στις περιπτώσεις μόλυνσης του ανθρώπου με *S. Enteritidis*, οι κυριότερες πηγές μόλυνσης διαπιστώθηκε ότι ήταν η κατανάλωση μολυσμένων αυγών και μολυσμένου κρέατος κοτόπουλου. Στις περιπτώσεις μόλυνσης του ανθρώπου με *S. Typhimurium*, οι κυριότερες πηγές μόλυνσης διαπιστώθηκε ότι ήταν η κατανάλωση μολυσμένου κρέατος από χοίρους, κοτόπουλα και βοοειδή. Στα ζώα είναι συχνές οι υποκλινικές λοιμώξεις. Ο μικροοργανισμός μπορεί να διασπείρεται μεταξύ των ζώων της αγέλης ή του σμήνους χωρίς να ανιχνεύεται και τα ζώα μπορεί να μετατραπούν σε φορείς της σαλμονέλλας και να αποβάλλουν το μικροοργανισμό στο περιβάλλον συνεχώς ή κατά διαστήματα.

Όσον αφορά τα πουλερικά, αυτά προσβάλλονται τόσο από τις προσαρμοσμένες σε αυτά ακίνητες σαλμονέλες (*S. Gallinarum* και *S. Pullorum*), οι οποίες προκαλούν τη Λευκή διάρροια και τον Τύφο των ορνίθων, όσο και από τις μη προσαρμοσμένες κινητές σαλμονέλες οι οποίες προκαλούν τον παράτυφο των πτηνών και έχουν μεγάλη σημασία για τη δημόσια υγεία.

Οι κινητές σαλμονέλες συνήθως προκαλούν στα πτηνά ασυμπτωματικές λοιμώξεις, είναι όμως δυνατό να προκαλέσουν οξείες σηψαιμικές καταστάσεις και θανάτους, ιδίως στα νεαρά πτηνά.

Οι σαλμονέλες που αποβάλλονται με τα κόπρανα μολύνουν τις τροφές, το νερό και το έδαφος. Με τον τρόπο αυτό, η νόσος διαμέσου της πεπτικής οδού μεταδίδεται στα άλλα πτηνά. Επίσης η μόλυνση των πτηνών μπορεί να γίνει και κάθετα είτε λόγω εντόπισης των σαλμονελλών στην ωσθήκη των πτηνών, είτε λόγω μόλυνσης της εξωτερικής επιφάνειας του κελύφους των αυγών, κατά τη δίοδό τους από την αμάρα, ή μετά τη γέννησή τους, όταν έλθουν σε επαφή με μολυσμένα κόπρανα ή με άλλα μολυσμένα αυγά. Οι σαλμονέλες στη συνέχεια διαμέσου των πόρων του κελύφους εισέρχονται στο εσωτερικό του αυγού, μολύνοντας τα έμβρυα κατά τη διάρκεια της επώασης.

3. ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΙ-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Α. ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ *GALLUS GALLUS*

ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΩΝ

Επιχειρήσεις αναπαραγωγής:

Οι αυτοέλεγχοι συνίστανται σε ελέγχους των σμηνών, των ζωοτροφών και της αποτελεσματικότητας των μέτρων βιο-ασφάλειας που λαμβάνουν. Όλα τα λαμβανόμενα δείγματα αποστέλλονται σε αρμόδια εργαστήρια για τη διενέργεια των προβλεπομένων εξετάσεων.

Α. ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΜΗΝΩΝ

Α.1 Σε ηλικία ανάθρεψης:

- 1) στους νεοσσούς μιας ημέρας: λαμβάνονται δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών εντός των οποίων παραδίδονται οι νεοσσοί στην επιχείρηση αναπαραγωγής και από τα πτώματα των νεοσσών που είναι νεκροί κατά την άφιξη (πάνω από 10 νεοσσοί και τουλάχιστον 20 για σμήνος που έχει πάνω από 500 νεοσσούς).
- 2) στα πτηνά 4 εβδομάδων , στην εκμετάλλευση
- 3) και 2 εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωοτοκίας ή τη μονάδα ωοτοκίας, στην εκμετάλλευση.

Στις περιπτώσεις 2) και 3) λαμβάνονται δείγματα τα οποία σημαίνονται κατάλληλα και επί της συσκευασίας γράφονται η ημερομηνία, ο τύπος δείγματος και ο κωδικός αριθμός σμήνους. Τα δείγματα αποτελούνται από σύνθετα δείγματα περιπτωμάτων, τα οποία συλλέγονται από διαφορετικά σημεία του θαλάμου με τον ακόλουθο τρόπο συλλογής:

α. μέθοδος μάκτρων για μπότες (boot swabs):

Τα μάκτρα για μπότες που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι αρκετά απορροφητικά ώστε να απορροφούν την υγρασία. Δεκτές για το σκοπό αυτό είναι επίσης «κάλτσες» από κυλινδρική γάζα.

Η επιφάνεια των μάκτρων για μπότες πρέπει να υγραίνεται με τη χρήση των κατάλληλων διαλυτικών ουσιών (όπως π.χ 0,8% χλωριούχο νάτριο, 0,1% πεπτόνη σε

αποστειρωμένο απιονισμένο νερό, αποστειρωμένο νερό ή μπορούν να χρησιμοποιούνται έτοιμα υγρά μάκτρα.

Τα δείγματα λαμβάνονται κατά τη διάρκεια περιδιάβασης του ορνιθώνα. Η περιδιάβαση των χώρων γίνεται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των μερών του ορνιθώνα ή του σχετικού τομέα. Στην περιδιάβαση αυτή περιλαμβάνονται οι περιοχές με στρωμνή και σχαρωτό δάπεδο, υπό την προϋπόθεση ότι οι σχάρες είναι ασφαλείς για περιδιάβαση. Στη δειγματοληψία περιλαμβάνονται όλοι οι ξεχωριστοί θάλαμοι ενός ορνιθώνα. Αφού ολοκληρωθεί η δειγματοληψία στον επιλεγθέντα τομέα, τα μάκτρα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά ώστε να μην αποκολληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά.

Τα δείγματα αποτελούνται από :

i) πέντε ζεύγη μάκτρων για μπότες, το καθένα εκ των οποίων αντιστοιχεί σε 20% περίπου της έκτασης του ορνιθώνα. Τα μάκτρα για μπότες μπορούν να ομαδοποιηθούν για ανάλυση σε δύο ομάδες κατ' ελάχιστο. Κάθε ζεύγος τοποθετείται προσεκτικά στον ειδικό γι' αυτό περιέκτη ο οποίος σημαίνεται με τα στοιχεία του δείγματος (το είδος του δείγματος, ο κωδικός του σμήνους, η ημερομηνία δειγματοληψίας).

ή

ii) τουλάχιστον ένα ζεύγος μάκτρων για μπότες που αντιστοιχεί σε όλη την έκταση του ορνιθώνα και ένα πρόσθετο δείγμα σκόνης που συλλέγεται από πολλαπλά μέρη σε όλο τον ορνιθώνα από επιφάνειες με εμφανή παρουσία σκόνης. Για τη συλλογή αυτού του δείγματος σκόνης χρησιμοποιείται ένα ή περισσότερα υγρά υφασμάτινα μάκτρα συνολικής επιφάνειας τουλάχιστον 900 τετραγωνικών εκατοστών.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με αποστειρωμένη φόρμα μιας χρήσης, μάσκα για τη σκόνη, γάντια, λαστιχένιες μπότες, πλαστικά ποδονάρια, ειδικά απορροφητικά μάκτρα για μπότες, κατάλληλους υποδοχείς δειγμάτων.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να φροντίσουν να αποκλείσουν την περίπτωση μόλυνσης των μάκτρων προτού χρησιμοποιηθούν και την επαφή τους με απολυμαντικά πχ οι πλαστικές καλύπτρες μποτών (πλαστικά καλύμματα για τα παπούτσια) πρέπει να φορεθούν, αφού περπατήσουν πάνω στο απολυμαντικό για τις μπότες και όχι πριν.

Όταν εισέλθουν οι δειγματολήπτες στο θάλαμο, όπου θα πραγματοποιηθεί η δειγματοληψία, πρέπει πριν να φορέσουν τα μάκτρα για μπότες ή τις «κάλτσες», να φορέσουν ένα νέο ζεύγος πλαστικές καλύπτρες. Συνήθως είναι ευκολότερο να φορέσουν επιπλέον ζεύγη καλύπτρων πάνω από τα προηγούμενα. Οι δειγματολήπτες θα πρέπει να φροντίσουν να χρησιμοποιήσουν νέο ζεύγος πλαστικών καλύπτρων για κάθε δείγμα και να μην γίνεται διασταυρούμενη μόλυνση των μάκτρων για μπότες από τα χέρια τους, όταν αλλάζουν καλύπτρες ή μάκτρα. Είναι προτιμότερο να χρησιμοποιούνται καινούργια γάντια μιας χρήσης κάθε φορά που αλλάζονται οι καλύπτρες των μποτών ή τα μάκτρα για μπότες.

Τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», θα πρέπει πριν φορεθούν να υγρανθούν προηγουμένως όπως αναφέρεται παραπάνω. Ο ευκολότερος τρόπος για να υγρανθούν τα μάκτρα για μπότες είναι να ρίξετε τη διαλυτική ουσία ή μέσα τους πριν τα φορέσετε πάνω από τις πλαστικές καλύπτρες μποτών ή στο εσωτερικό τους αφού τα φορέσετε. Επίσης η διαλυτική ουσία μπορεί να προστεθεί, αφού φορεθούν οι μπότες με χρήση ψεκαστήρα .

β. μέθοδος ομαδοποιημένων περιττωμάτων.

Ομαδοποιημένα περιττώματα που προέρχονται από ξεχωριστά δείγματα νωπών περιττωμάτων, εκ των οποίων έκαστο ζυγίζει όχι λιγότερο από 1g, τα οποία λαμβάνονται τυχαία από ένα αριθμό χώρων στον ορνιθώνα όπου παραμένει το σμήνος ή, όταν το σμήνος έχει ελεύθερη πρόσβαση σε περισσότερους του ενός ορνιθώνες μιας εκμετάλλευσης, από κάθε ομάδα ορνιθώνων της εκμετάλλευσης όπου παραμένει το σμήνος. Τα περιττώματα μπορούν να ομαδοποιηθούν για ανάλυση σε δύο ομάδες **κατ' ελάχιστο**.

Ο αριθμός των χώρων από τους οποίους πρέπει να λαμβάνονται χωριστά δείγματα περιττωμάτων, ώστε να αποτελούν σύνθετο δείγμα έχει ως εξής:

Αριθμός πτηνών στο σμήνος	Αριθμός δειγμάτων περιττωμάτων που πρέπει να λαμβάνονται στο σμήνος
250-349	200
350-449	220
450-799	250
800-999	260
1000 ή περισσότερα	300

Το σύνθετο δείγμα τοποθετείται σε κατάλληλους υδατοστεγείς πλαστικούς περιέκτες και σημαίνεται.

A.2) Σε ηλικία παραγωγής

Η δειγματοληψία γίνεται κάθε δύο εβδομάδες στο εκκολαπτήριο στο οποίο η επιχείρηση αναπαραγωγής αποστέλλει αυγά προς εκκόλαψη. Στο δείγμα θα πρέπει να αναγράφεται ευκρινώς και ανεξίτηλα το είδος του δείγματος, ο κωδικός του σμήνους, η ημερομηνία δειγματοληψίας.

Λαμβάνεται τουλάχιστον ένα δείγμα ανά σμήνος αναπαραγωγής σε κάθε δειγματοληψία. Η δειγματοληψία πρέπει να πραγματοποιείται σε ημέρα εκκόλαψης, όταν δείγματα από όλα τα σμήνη αναπαραγωγής είναι διαθέσιμα και όλο το υλικό από όλες τις εκκολαπτικές μηχανές από τις οποίες λαμβάνονται οι εκκολαφθέντες νεοσσοί την ημέρα της δειγματοληψίας πρέπει να συμβάλλει στο σύνολο των δειγμάτων κατά αναλογικό τρόπο. Εάν υπάρχουν περισσότερα από 50.000 αυγά ενός σμήνους στις εκκολαπτικές μηχανές, συλλέγεται δεύτερο δείγμα από το σμήνος αυτό.

Το δείγμα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

A) ένα σύνθετο δείγμα από ορατά λερωμένες εσωτερικές επενδύσεις καλάθων εκκόλαψης, που λαμβάνονται τυχαία από πέντε διαφορετικούς καλάθους εκκόλαψης ή χώρους στη μηχανή εκκόλαψης, έτσι ώστε να καλύπτεται συνολική επιφάνεια δειγματοληψίας τουλάχιστον 1 τετραγωνικού μέτρου. Ωστόσο, εάν τα αυγά επώασης από ένα σμήνος αναπαραγωγής καταλαμβάνουν περισσότερες από μία εκκολαπτικές μηχανές, τότε λαμβάνεται ένα τέτοιο σύνθετο δείγμα από όλες τις εκκολαπτικές μηχανές (πέντε κατ' ανώτατο όριο)ή

Β) ένα δείγμα που έχει ληφθεί με ένα ή πολλά υγρά υφασμάτινα μάκτρα συνολικής επιφάνειας τουλάχιστον 900 τετραγωνικών εκατοστών και το οποίο έχει ληφθεί αμέσως μετά την απομάκρυνση των ορνίθων από το σύνολο της επιφάνειας του πάτου τουλάχιστον πέντε καλάθων εκκόλαψης συνολικά, ή από χνούδια από πέντε μέρη, συμπεριλαμβανομένου του δαπέδου, σε όλες τις έως πέντε εκκολαπτικές μηχανές με επωασμένα αυγά από το σμήνος, εξασφαλίζοντας ότι λαμβάνεται τουλάχιστον ένα δείγμα ανά σμήνος από το οποίο παράγονται τα αυγά ή

Γ) 10 g θραύσματα κελυφών αυγών από συνολικά 25 διαφορετικούς καλάθους εκκόλαψης (δηλαδή 250 g αρχικού δείγματος) σε πέντε κατ' ανώτατο όριο εκκολαπτικές μηχανές με επωασμένα αυγά από το σμήνος, τα οποία πρέπει να θρυμματισθούν, να αναμιχθούν και να αποτελέσουν αντικείμενο υποδειγματοληψίας, έτσι ώστε να σχηματίσουν υποδείγμα 25 g για δοκιμή. Η συλλογή θα γίνεται με κοχλιάρια δειγματοληψίας μιας χρήσης.

Η συμπερίληψη εκκολαπτικής μηχανής με αυγά από διαφορετικά σμήνη δεν είναι υποχρεωτική, εάν το 80% τουλάχιστον των αυγών βρίσκονται σε άλλες εκκολαπτικές μηχανές που αποτελούν αντικείμενο δειγματοληψίας.

Ο δειγματολήπτης θα πρέπει να φορά γάντια μιας χρήσης και μάσκα.

ή Η δειγματοληψία γίνεται κάθε δύο εβδομάδες στην εκμετάλλευση

Στην περίπτωση που η επιχείρηση ορνίθων αναπαραγωγής δε διαθέτει δικό της εκκολαπτήριο και τα αυγά επώασης εκκολάπτονται σε εκκολαπτήριο άλλης επιχείρησης, τότε ο έλεγχος του σμήνους, μετά από συμφωνία των δύο συμβαλλομένων, μπορεί να πραγματοποιείται :

- είτε στο εκκολαπτήριο κάθε 15 ημέρες και να ενημερώνεται η επιχείρηση αναπαραγωγής που βρίσκεται το σμήνος για τα εργαστηριακά αποτελέσματα, τα οποία και οφείλει να διατηρεί στο αρχείο της, για να τα επιδεικνύει στον επίσημο κτηνίατρο κατά τη διεξαγωγή του επισήμου ελέγχου, -είτε στην εκμετάλλευση που βρίσκεται το σμήνος αναπαραγωγής κάθε 15 ημέρες, με τη συλλογή περιττωματικού υλικού ή σκόνης.

Στην περίπτωση δε που τα προς επώαση αυγά που παράγει η επιχείρηση ορνίθων αναπαραγωγής αποτελούν αντικείμενο ενδοκοινοτικού εμπορίου, τότε ο έλεγχος του σμήνους γίνεται υποχρεωτικά στην εκμετάλλευση που βρίσκεται το σμήνος αναπαραγωγής κάθε 15 ημέρες, με τη συλλογή περιττωματικού υλικού ή σκόνης.

Η δειγματοληψία στην εκμετάλλευση γίνεται σύμφωνα με τις περιπτώσεις 2) και 3) του παραπάνω σημείου Α.1.

Β. ΜΕΤΡΑ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Με την επιφύλαξη του κεφαλαίου ΙΙΙ (άρθρο 7, άρθρο 8, άρθρο 9) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.852/2004, σχετικά με την τήρηση οδηγιών ορθής πρακτικής, οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων ορνίθων αναπαραγωγής υποχρεούνται να τηρούν τουλάχιστον τα παρακάτω μέτρα βιοασφάλειας :

Β.1) στην εκμετάλλευση

1. Οι εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
2. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".
3. Στις περιπτώσεις που στην επιχείρηση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.

4. Οι θάλαμοι ,καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
5. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
6. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέστη.
7. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης πρέπει να απαγορεύεται.
8. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην επιχείρηση . Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτήριων , καθώς και χώρων (πχ ντουζιέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.
9. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
10. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
11. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
12. Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαχθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Οι ζωοτροφές πρέπει στη συνέχεια να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
13. Η υδροδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητα του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
14. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.
15. Κάθε επιχείρηση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι , τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

B.2 Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το χειρισμό και τη μεταφορά των εκκολαπτόμενων αυγών.

1. Η στρωμνή στους θαλάμους γέννησης των αυγών πρέπει να διατηρείται στεγνή και σε καλή κατάσταση. Επίσης η στρωμνή στις φωλιές πρέπει να είναι καθαρή και σε επαρκή ποσότητα
2. Η συλλογή των αυγών πρέπει να γίνεται σε συχνά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα. Αυτά στη συνέχεια να τοποθετούνται σε καθαρούς και απολυμασμένους περιέκτες.
3. Τα λερωμένα, σπασμένα, ραγισμένα και χτυπημένα αυγά πρέπει να συλλέγονται σε διαφορετικούς περιέκτες και να μην χρησιμοποιούνται για εκκόλαψη.

4. Τα καθαρά αυγά πρέπει να απολυμαίνονται το συντομότερο δυνατό μετά τη συλλογή τους με τη χρήση κατάλληλων μεθόδων.
5. Τα απολυμασμένα αυγά πρέπει να διατηρούνται σε χώρο καθαρό ,χωρίς παρουσία σκόνης , που να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό, σε περιβάλλον θερμοκρασίας 13-15 C και σχετικής υγρασίας 70-80%.
6. Τα αυγά μεταφέρονται στο εκκολαπτήριο μέσα σε καθαρές , απολυμασμένες θήκες, η επιφάνεια των οποίων έχει απολυμανθεί είτε με τη χρήση καπνού είτε με τη χρήση ενός υγρού κατάλληλου απολυμαντικού.

Γ. ΜΕΤΡΑ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΟ

Γ.1 Μέτρα βιοασφάλειας στις εγκαταστάσεις των εκκολαπτηρίων.

1.Η εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου πρέπει να είναι αφενός απομονωμένη, ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος των ασθενειών και αφετέρου απομακρυσμένη από άλλες κτηνοτροφικές και ιδίως πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις .Πρέπει επίσης να διαθέτει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

2.Ο σχεδιασμός του εκκολαπτηρίου πρέπει να ανταποκρίνεται στον προβλεπόμενο ρυθμό εργασιών και στις αρχές κυκλοφορίας του αέρα. Πρέπει να είναι έτσι κατασκευασμένο, ώστε να ανταποκρίνεται στην αρχή της ροής μιας κατεύθυνσης, τόσο όσον αφορά την κίνηση των αυγών και των νεοσσών ,όσο και την κίνηση του αέρα.

3.Οι διάφοροι χώροι εργασίας που υπάρχουν στην εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου, πρέπει να είναι φυσικά χωρισμένοι μεταξύ τους και εάν είναι δυνατόν να έχουν και διαφορετική παροχή αέρα. Οι χώροι αυτοί είναι οι παρακάτω:

- Χώρος παραλαβής και αποθήκευσης των αυγών.
- Δίσκοι τοποθέτησης των αυγών.
- Χώρος πραγματοποίησης του υποκαπνισμού.
- Επωαστήριο
- Εκκολαπτήριο
- Χώρος όπου γίνεται το ξεδιάλεγμα, το σεξάρισμα και η τοποθέτηση των νεοσσών στα κουτιά μεταφοράς.
- Χώρος αποθήκευσης των διάφορων χρησιμοποιούμενων υλικών (κουτιά μεταφοράς των αυγών και των νεοσσών, υλικά συσκευασίας, κλπ)
- Χώρος για τον καθαρισμό του εξοπλισμού και τη διάθεση των αποβλήτων.
- Χώρος σίτισης προσωπικού.
- Γραφείο διοίκησης.

4.Όλα τα παράθυρα και οι αεραγωγοί πρέπει να προστατεύονται με σίτες από την εισβολή εντόμων και επιβλαβών ζώων

Γ.2 Μέτρα βιοασφάλειας που αφορούν την υγιεινή της εγκατάστασης του εκκολαπτηρίου.

1.Η εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου πρέπει να προστατεύεται γύρω-γύρω από φράχτη και η περίφραξη να διαθέτει είσοδο για τον έλεγχο των ατόμων και οχημάτων που εισέρχονται και εξέρχονται από αυτήν.

2.Πρέπει να αποφεύγεται η είσοδος άγριων πτηνών, άγριων και κατοικίδιων ζώων και να εφαρμόζεται κατάλληλο πρόγραμμα απεντόμωσης και μυοκτονίας.

3. Όλα τα απόβλητα, τα σκουπίδια κάθε είδους και ο παλιός και χαλασμένος εξοπλισμός πρέπει να απομακρύνονται.

4. Πρέπει να διαθέτει κατάλληλο σύστημα αποχεύτησης.

5. Όλος ο εξοπλισμός και οι επιφάνειες του εκκολαπτηρίου πρέπει να εκκενώνονται (μόνο οι επίπεδες επιφάνειες), να καθαρίζονται, να πλένονται και να απολυμαίνονται αποτελεσματικά, με εγκεκριμένο απολυμαντικό.

Γ.3 Μέτρα υγιεινής όσον αφορά το χειρισμό των αυγών και των προϊόντων αυτών.

1. Οι χειριστές των αυγών στο εκκολαπτήριο πρέπει να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι και νερό και να φορούν καινούργιο, καθαρό εξωτερικό ένδυμα, πριν το χειρισμό των παραλαμβανόμενων εκκολαπτόμενων αυγών.

2. Οι χειριστές των νεοσσών και αυτοί που κάνουν το σεξάρισμα πρέπει να πλένουν τα χέρια τους και να αλλάζουν ένδυμα και μπότες, τόσο πριν ξεκινήσουν την εργασία τους, όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές παρτίδες νεοσσών.

3. Οι νεοσσοί μιας ημέρας καθώς και όλα τα άλλα πουλερικά, πρέπει να αποστέλλονται μέσα σε καινούργια κουτιά μεταφοράς, ή εάν χρησιμοποιούνται μεταχειρισμένα, τότε αυτά πρέπει να είναι κατασκευασμένα από υλικό που να επιτρέπει τον καλό καθαρισμό και την απολύμανση ή τον υποκαπνισμό αυτών.

4. Η τοποθέτηση των νεοσσών μέσα στα κουτιά μεταφοράς πρέπει να γίνεται από προσωπικό που να φοράει καθαρά, αποστειρωμένα ρούχα, τα οποία και θα αλλάζει μεταξύ των διαδοχικών παρτίδων αποστολής.

5. Το όχημα μεταφοράς πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας νεοσσών.

Δ. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

1. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
2. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
3. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

Β.ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΟΡΝΙΘΕΣ ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ GALLUS GALLUS

ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΟΡΝΙΘΩΝ ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΘΡΕΠΤΗΡΙΩΝ ΟΡΝΙΘΩΝ ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Οι αυτοέλεγχοι συνίστανται σε ελέγχους των σμηνών, των ζωοτροφών και της αποτελεσματικότητας των μέτρων βιο-ασφάλειας που λαμβάνονται. Όλα τα δείγματα αποστέλλονται σε αρμόδια εργαστήρια για τη διενέργεια των προβλεπομένων εξετάσεων.

A. ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΜΗΝΩΝ

A.1 Σε ηλικία ανάθρεψης:

- 4) στους νεοσσούς μιας ημέρας: λαμβάνονται δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών εντός των οποίων παραδίδονται οι νεοσσοί στην επιχείρηση ωοπαράγωγής και από τα πτώματα των νεοσσών που είναι νεκροί κατά την άφιξη (πάνω από 10 νεοσσοί και τουλάχιστον 20 για σμήνος που έχει πάνω από 500 νεοσσούς).

- 5) στα πτηνά 2 εβδομάδες πριν τη φάση ωοτοκίας :

Λαμβάνονται δείγματα τα οποία σημαίνονται κατάλληλα και επί της συσκευασίας γράφονται η ημερομηνία, ο τύπος δείγματος και ο κωδικός αριθμός σμήνους. Τα δείγματα αποτελούνται από σύνθετα δείγματα περιττωμάτων, τα οποία συλλέγονται από διαφορετικά σημεία του θαλάμου με τον ακόλουθο τρόπο συλλογής:

Μέθοδος μάκτρων για μπότες (boot swabs):

Από κάθε σμήνος που υποβάλλεται σε δειγματοληψία στην εκμετάλλευση πρέπει να λαμβάνονται δύο ζεύγη μάκτρων ή «καλτσών».

Τα μάκτρα για μπότες που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι αρκετά απορροφητικά ώστε να απορροφούν την υγρασία. Δεκτές είναι επίσης" κάλτσες" από κυλινδρική γάζα.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με αποστειρωμένη φόρμα μιας χρήσης, μάσκα για τη σκόνη, γάντια, λαστιχένιες μπότες, πλαστικά ποδονάρια, ειδικά απορροφητικά μάκτρα για μπότες, κατάλληλους υποδοχείς δειγμάτων.

Πριν τη χρήση τα μάκτρα πρέπει να υγραίνονται με αποστειρωμένο φυσιολογικό ορό ή να χρησιμοποιούνται έτοιμα υγρά μάκτρα.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να φροντίσουν να αποκλείσουν την περίπτωση μόλυνσης των μάκτρων προτού χρησιμοποιηθούν και την επαφή τους με απολυμαντικά πχ οι

πλαστικές καλύπτρες μποτών (πλαστικά καλύμματα για τα παπούτσια) πρέπει να φορεθούν, αφού περπατήσουν πάνω στο απολυμαντικό για τις μπότες και όχι πριν. Όταν εισέλθουν οι δειγματολήπτες στο θάλαμο, όπου θα πραγματοποιηθεί η δειγματοληψία, πρέπει πριν να φορέσουν τα μάκτρα για μπότες ή τις «κάλτσες», να φορέσουν ένα νέο ζεύγος πλαστικές καλύπτρες. Συνήθως είναι ευκολότερο να φορέσουν επιπλέον ζεύγη καλυπτρών πάνω από τα προηγούμενα. Οι δειγματολήπτες θα πρέπει να φροντίσουν να χρησιμοποιήσουν νέο ζεύγος πλαστικών καλυπτρών για κάθε δείγμα και να μην γίνεται διασταυρούμενη μόλυνση των μάκτρων για μπότες από τα χέρια τους, όταν αλλάζουν καλύπτρες ή μάκτρα. Είναι προτιμότερο να χρησιμοποιούνται καινούργια γάντια μιας χρήσης κάθε φορά που αλλάζονται οι καλύπτρες των μποτών ή τα μάκτρα για μπότες.

Τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», θα πρέπει πριν φορεθούν να υγρανθούν προηγουμένως με απεσταγμένο νερό. Ο ευκολότερος τρόπος για να υγρανθούν τα μάκτρα για μπότες είναι να ρίξετε το απεσταγμένο νερό ή μέσα τους πριν τα φορέσετε πάνω από τις πλαστικές καλύπτρες μποτών ή στο εσωτερικό τους αφού τα φορέσετε. Επίσης το απεσταγμένο νερό μπορεί να προστεθεί, αφού φορεθούν οι μπότες με χρήση ψεκαστήρα .

Η περιδιάβαση των χώρων γίνεται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των μερών της εγκατάστασης. Στη δειγματοληψία περιλαμβάνονται όλοι οι ξεχωριστοί θάλαμοι σε μια εγκατάσταση. Το κάθε ζεύγος θα χρησιμοποιηθεί μόνο για 100 βηματισμούς. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεγέντα τομέα τα μάκτρα αφαιρούνται προσεκτικά ώστε να μην αποκολληθούν από αυτά τα περιττωματικά υλικά που προσκολλήθηκαν. Κάθε ζεύγος τοποθετείται προσεκτικά στον ειδικό γι' αυτό περιέκτη ο οποίος σημαίνεται με τα στοιχεία του δείγματος (το είδος του δείγματος, ο κωδικός του σμήνους, η ημερομηνία δειγματοληψίας).

A.2)Σε ηλικία παραγωγής

Η δειγματοληψία γίνεται κάθε 15 εβδομάδες κατά την περίοδο ωοτοκίας στην εκμετάλλευση. Η πρώτη δειγματοληψία διενεργείται σε ηλικία 24 ± 2 εβδομάδων και το πρωτόκολλο δειγματοληψίας είναι το ίδιο με αυτό της επίσημης αρχής που αναφέρεται στο σημείο A1.1 του παρατήματος II της της Απόφασης του ΥΠΑΑΤ 316420/ 29.12.2010 (Β' 2144) για την εφαρμογή Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλωσης στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*.

Στο δείγμα θα πρέπει να αναγράφεται ευκρινώς και ανεξίτηλα το είδος του δείγματος, ο κωδικός του σμήνους, η ημερομηνία δειγματοληψίας. Ο δειγματολήπτης θα πρέπει να φορά γάντια μιας χρήσης και μάσκα.

Από τις παραπάνω υποχρεώσεις εξαιρούνται μόνο εκείνες οι εκμεταλλεύσεις ωοπαραγωγής, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 1 σημείο 3 του καν. (ΕΚ) 2160/2003 και το άρθρο 4 της Απόφασης του ΥΠΑΑΤ 316420/ 29.12.2010 (Β' 2144) :

α. προορίζουν τα προϊόντα τους για ιδιωτική ή οικιακή χρήση.

β. Η παραγωγή τους δεν ξεπερνάει τα 100.000 αυγά/έτος ή διαθέτουν λιγότερες από 350 ωοπαραγωγές όρνιθες, υπό την προϋπόθεση ότι διαθέτουν τα προϊόντα τους είτε απευθείας στον τελικό καταναλωτή στις εγκαταστάσεις του παραγωγού ή σε τοπικές λαϊκές αγορές στην περιοχή ή νομό που βρίσκεται η εγκατάσταση του

παραγωγού (τοπικά περίπτερα, αγορές, παζάρια, υπαίθριες αγορές), είτε διενεργούν κατ' οίκον διανομή (από πόρτα σε πόρτα) είτε σε μικρά τοπικά καταστήματα λιανικής πώλησης, τα οποία προμηθεύουν απευθείας τον τελικό καταναλωτή. Η παραπάνω παρέκκλιση δεν ισχύει στην περίπτωση διάθεσης των προϊόντων τους εκτός των ορίων του νομού που βρίσκεται η εγκατάσταση του παραγωγού.

B. ΜΕΤΡΑ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

B.1) στην εκμετάλλευση

16. Οι εγκαταστάσεις των εκμεταλλεύσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
17. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".
18. Στις περιπτώσεις που στην εκμετάλλευση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.
19. Οι θάλαμοι ,καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
20. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
21. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέση.
22. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της εκμετάλλευσης πρέπει να απαγορεύεται.
23. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην επιχείρηση . Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτήριων , καθώς και χώρων (πχ ντουζιέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.
24. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
25. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
26. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
27. Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαχθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Οι ζωοτροφές πρέπει στη συνέχεια να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
28. Η υδροδότηση των εκμεταλλεύσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
29. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.
30. Κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι , τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

B.2 Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το χειρισμό και τη μεταφορά των αυγών.

1. Η στρωμνή στους θαλάμους γέννησης των αυγών πρέπει να διατηρείται στεγνή και σε καλή κατάσταση. Επίσης η στρωμνή στις φωλιές πρέπει να είναι καθαρή και σε επαρκή ποσότητα
2. Η συλλογή των αυγών πρέπει να γίνεται σε συχνά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα. Αυτά στη συνέχεια να τοποθετούνται σε καθαρούς και απολυμασμένους περιέκτες.
3. Τα λερωμένα, σπασμένα, ραγισμένα και χτυπημένα αυγά πρέπει να συλλέγονται σε διαφορετικούς περιέκτες .
4. Τα αυγά πρέπει να διατηρούνται σε χώρο καθαρό ,χωρίς παρουσία σκόνης , που να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό, σε περιβάλλον θερμοκρασίας 13-15 C και σχετικής υγρασίας 70-80%.
5. Τα αυγά μεταφέρονται στα ωοσκοπικά κέντρα μέσα σε καθαρές θήκες οι οποίες είτε είναι μιας χρήσεως είτε απολυμαίνονται είτε με τη χρήση καπνού είτε με τη χρήση ενός υγρού κατάλληλου απολυμαντικού.

Γ.3 Μέτρα υγιεινής όσον αφορά το χειρισμό των αυγών και των προϊόντων αυτών.

- 1.Οι χειριστές των αυγών στην εκμετάλλευση πρέπει να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι και νερό και να φορούν καινούργιο, καθαρό εξωτερικό ένδυμα, πριν το χειρισμό των παραλαμβανόμενων αυγών.
- 2.Το όχημα μεταφοράς των αυγών στα ωοσκοπικά κέντρα πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας αυγών.

Δ. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

4. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
5. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
6. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

Γ.ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΟΡΝΙΘΙΑ ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ *GALLUS GALLUS*

ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ *GALLUS GALLUS*

Εκμεταλλεύσεις πουλερικών κρεατοπαραγωγής:

Οι αυτοέλεγχοι συνίστανται σε ελέγχους των σμηνών, των ζωοτροφών και της αποτελεσματικότητας των μέτρων βιο-ασφάλειας που λαμβάνουν. Όλα τα λαμβανόμενα δείγματα αποστέλλονται σε αρμόδια εργαστήρια για τη διενέργεια των προβλεπομένων εξετάσεων. Όσον αφορά τη δειγματοληψία των σμηνών, τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων πρέπει να είναι γνωστά πριν από τη μεταφορά των ζώων στο σφαγείο.

A. ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΜΗΝΩΝ

Ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία :

A1. Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο, σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης. Κατά παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις δειγματοληψίας που περιγράφεται στο σημείο αυτό η αρμόδια αρχή μπορεί να επιτρέψει με απόφασή της, να γίνεται η δειγματοληψία στις τελευταίες έξι εβδομάδες πριν από την ημερομηνία σφαγής, στην περίπτωση που τα κοτόπουλα πάχυνσης είτε διατηρούνται περισσότερο από 81 ημέρες ή εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της βιολογικής παραγωγής κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 889/2008.

A2. Μετά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του προγράμματος, δύναται η δυνατότητα στους υπευθύνους των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων να προβαίνουν στη δειγματοληψία τουλάχιστον ενός σμήνους κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής ανά κύκλο σε εκμεταλλεύσεις με πολλά σμήνη εάν:

1. χρησιμοποιείται σύστημα βάση του οποίου δεν μπορεί να εισαχθεί νέα παρτίδα, εάν δεν εξαχθεί ολόκληρη η προηγούμενη (all in, all out).
2. εφαρμόζεται η ίδια διαχείριση σε όλα τα σμήνη.
3. η παροχή τροφής και νερού είναι κοινή για όλα τα σμήνη.
4. κατά την διάρκεια ενός έτους και σε τουλάχιστον έξι κύκλους, έγιναν δοκιμές για τη *Salmonella* spp. σύμφωνα με το πρόγραμμα ελέγχου που προβλέπεται στο σημείο A1 σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης και η αρμόδια αρχή έλαβε δείγματα όλων των σμηνών τουλάχιστον ενός κύκλου και
5. είναι αρνητικά όλα τα αποτελέσματα από τις δοκιμές για *S. Enteritidis* / *Typhimurium*.

A3. Πρωτόκολλο δειγματοληψίας ρουτίνας

Τα ληφθέντα δείγματα σημαίνονται κατάλληλα και επί της συσκευασίας γράφονται η ημερομηνία, ο τύπος δείγματος και ο κωδικός αριθμός σμήνους. Τα δείγματα αποτελούνται από σύνθετα δείγματα περιττωμάτων, τα οποία συλλέγονται από διαφορετικά σημεία του θαλάμου με τον ακόλουθο τρόπο συλλογής:

α. μέθοδος μάκτρων για μπότες (boot swabs):

Από κάθε σμήνος που υποβάλλεται σε δειγματοληψία στην εκμετάλλευση πρέπει να λαμβάνονται τουλάχιστον δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες. Στην περίπτωση σμηνών κοτόπουλων κρεατοπαραγωγής ελεύθερης βοσκής, τα δείγματα πρέπει να συλλέγονται μόνον εντός του ορνιθώνα. Τα μάκτρα για μπότες που λαμβάνονται από ένα σμήνος ορνιθίων κρεοπαραγωγής μπορούν να συγκεντρώνονται σε ένα δείγμα.

Σε σμήνη με λιγότερα από 100 κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής, όταν δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν μάκτρα για μπότες επειδή δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στους ορνιθώνες, αυτά μπορούν να αντικατασταθούν από υγρά υφασμάτινα μάκτρα συνολικής επιφάνειας τουλάχιστον 900 τετραγωνικών εκατοστών εξασφαλίζοντας ότι κάθε υφασμάτινο μάκτρο καλύπτεται με σκόνη και από τις δύο πλευρές του ή εάν αυτό δεν είναι δυνατόν με άλλες τεχνικές δειγματοληψίας για περιττώματα κατάλληλα για τον προοριζόμενο σκοπό πχ. μάκτρα που σύρονται με τα χέρια- δηλαδή τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες» φοριούνται στα χέρια πάνω από γάντια και τρίβονται επάνω σε επιφάνειες που είναι λερωμένες με φρέσκα περιττώματα.

Πριν φορεθούν τα μάκτρα για μπότες, πρέπει να υγραίνεται η επιφάνειά τους με διαλυτική ουσία για μέγιστη περιουλογή (0,8% χλωριούχο νάτριο, 0,1% πεπτόνη σε αποστειρωμένο απιονισμένο νερό) ή αποστειρωμένο νερό ή άλλο διαλυτικό εγκεκριμένο από το εθνικό εργαστήριο αναφοράς, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11(3) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2160/2003. Απαγορεύεται η χρήση ύδατος από την εκμετάλλευση το οποίο περιέχει αντιμικροβιακές ουσίες ή επιπλέον απολυμαντικά. Ο συνιστώμενος τρόπος να υγραίνονται τα μάκτρα για μπότες είναι να ρίξουμε υγρό μέσα τους πριν τα φορέσουμε.

Εναλλακτικά, προτού χρησιμοποιηθούν τα μάκτρα για μπότες, μπορούν να τοποθετηθούν σε αυτόκαστο μέσα σε σακούλες ή δοχεία αποστείρωσης που περιέχουν διαλυτικό.

Τα διαλυτικά μπορούν να προστεθούν είτε αφού φορεθούν οι μπότες, με τη χρήση ψεκαστήρα ή υδροβολέα, είτε τοποθετώντας τα μάκτρα μέσα στον περιέκτη που περιέχει τη διαλυτική ουσία και ανακινώντας το.

Εξασφαλίζεται ότι όλα τα τμήματα του ορνιθώνα αντιπροσωπεύονται στη δειγματοληψία ανάλογα με το μέγεθός τους. Κάθε ζεύγος πρέπει να καλύπτει περίπου το 50% της έκτασης του ορνιθώνα.

β. Εναλλακτικά, αντί των δύο ζευγών μάκτρων μπορεί να ληφθεί ένα ζεύγος μάκτρων για μπότες, εάν συνδυαστεί με 100g δείγματος σκόνης, που συλλέγεται από πολλαπλές θέσεις σε όλο το θάλαμο, από επιφάνειες με ορατή παρουσία σκόνης.

Για τη συλλογή σκόνης, ως εναλλακτική λύση, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ένα ή περισσότερα υφασμάτινα υγρά μάκτρα της συνδυασμένης επιφάνειας τουλάχιστον 900 cm². Κάθε μάκτρο πρέπει να είναι καλά καλυμμένο με σκόνη και από τις δύο πλευρές.

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεχθέντα θάλαμο, τα μάκτρα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά, ώστε να μην αποκολληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά. Αυτό επιτυγχάνεται εάν γυριστούν τα μάκτρα για μπότες από την ανάποδη.

Στη συνέχεια τοποθετούνται σε σακούλα ή δοχείο τα οποία φέρουν ετικέτες στις οποίες πρέπει να καταγράφονται η ημερομηνία, ο τύπος δείγματος, ο κωδικός αριθμός σμήνους,...

γ . Η αρμόδια αρχή μπορεί να αποφασίσει, μετά από αξιολόγηση κατά περίπτωση των επιδημιολογικών παραμέτρων μιας εκμετάλλευσης ή ενός σμήνους (μέτρα βιοασφάλειας, μέγεθος του σμήνους κ.τ.λ.),

να αυξήσει τον ελάχιστο αριθμό δειγμάτων (του αυτοελέγχου ή του επισήμου ελέγχου), ώστε να εξασφαλίζεται η αντιπροσωπευτικότητα της δειγματοληψίας.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με αποστειρωμένη φόρμα μιας χρήσης, μάσκα για τη σκόνη, γάντια, λαστιχένιες μπότες, πλαστικά ποδονάρια, ειδικά απορροφητικά μάκτρα για μπότες, κατάλληλους υποδοχείς δειγμάτων.

B. ΜΕΤΡΑ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Με την επιφύλαξη του κεφαλαίου ΙΙΙ (άρθρο 7, άρθρο 8 , άρθρο 9) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.852/2004 ,σχετικά με την τήρηση οδηγιών ορθής πρακτικής, οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων πουλερικών κρεατοπαραγωγής υποχρεούνται να τηρούν τουλάχιστον τα παρακάτω μέτρα βιοασφάλειας :

B.1) στην εκμετάλλευση

31. Οι εγκαταστάσεις των εκμεταλλεύσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
32. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".
33. Στις περιπτώσεις που στην εκμετάλλευση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.
34. Οι θάλαμοι ,καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
35. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
36. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέση.
37. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της εκμετάλλευσης πρέπει να απαγορεύεται.
38. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην εκμετάλλευση . Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτήριων , καθώς και χώρων (πχ ντουζιέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.
39. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
40. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
41. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.

42. Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαχθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Τα οχήματα που μεταφέρουν τις ζωοτροφές θα πρέπει να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και στη συνέχεια οι ζωοτροφές θα πρέπει να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
43. Η υδροδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
44. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.
45. Πρέπει να τοποθετούνται **λεκάνες απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης** για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα
46. Κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι , τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

B.2 Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά τους χειρισμούς κατά τη σύλληψη , φόρτωση και μεταφορά των πουλερικών .

- 1) Το προσωπικό που ασχολείται με τη σύλληψη και τη φόρτωση των πουλερικών πρέπει να είναι εκπαιδευμένο για το σκοπό αυτό, να πλένει τα χέρια του με σαπούνι και νερό και να αλλάζει ένδυμα και μπότες ,τόσο πριν ξεκινήσει την εργασία του ,όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές παρτίδες πουλερικών.
- 2) Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τη σύλληψη και μεταφορά των πουλερικών πρέπει να είναι καθαρός και να διατηρείται μακριά από τον βρόμικο εξοπλισμό.
- 3) Τα οχήματα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά των πουλερικών θα πρέπει να έχουν άδεια ,σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία και θα πρέπει να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα (ή να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας πουλερικών) και οι οδηγοί θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι για τους βασικούς κανόνες προσωπικής υγιεινής και για το ρόλο που μπορεί να παίξουν στην διασπορά των μολύνσεων (πχ. μέσω των βρόμικων χεριών,...).
- 4) Τα μολυσμένα με σαλμονέλλα σμήνη θα πρέπει να συλλαμβάνονται και να φορτώνονται τελευταία.

B3. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

7. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια
8. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.
9. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

Δ.ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΙΝΔΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ , ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

Α.ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ:

Οι αυτοέλεγχοι συνίστανται σε ελέγχους των σμηνών, των ζωοτροφών και της αποτελεσματικότητας των μέτρων βιο-ασφάλειας που λαμβάνουν. Όλα τα λαμβανόμενα δείγματα αποστέλλονται σε αρμόδια εργαστήρια για τη διενέργεια των προβλεπομένων εξετάσεων.

A1. ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΜΗΝΩΝ

A1.1 Συχνότητα δειγματοληψίας

A.1.1.1 Σε ηλικία ανάθρεψης:

1) στους νεοσσούς μιας ημέρας: λαμβάνονται δείγματα από την εσωτερική επένδυση των κουτιών εντός των οποίων παραδίδονται οι νεοσσοί στην επιχείρηση αναπαραγωγής και από τα πτώματα των νεοσσών που είναι νεκροί κατά την άφιξη (πάνω από 10 νεοσσοί και τουλάχιστον 20 για σμήνος που έχει πάνω από 500 νεοσσούς).

2) στα πτηνά 4 εβδομάδων , στην εκμετάλλευση

3) και 2 εβδομάδες πριν τη μετάβαση στη φάση ωτοκίας ή τη μονάδα ωτοκίας, στην εκμετάλλευση.

A.1.1.2 Σε ηλικία παραγωγής

4) Τουλάχιστον κάθε τρίτη εβδομάδα κατά τη διάρκεια της ωτοκίας στο εκκολαπτήριο.

5) Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο ,σε όλα τα σμήνη της επιχείρησης. Τα αποτελέσματα παραμένουν έγκυρα μόνον έως έξι εβδομάδες κατ' ανώτατο όριο μετά τη δειγματοληψία, επομένως μπορεί να απαιτηθεί η επαναλαμβανόμενη δειγματοληψία του ίδιου σμήνους.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων πρέπει να είναι γνωστά πριν την αποστολή των πτηνών στο σφαγείο.

A1,2 Πρωτόκολλο δειγματοληψίας ρουτίνας

A.1.2.1 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

Στις περιπτώσεις 2), 3) και 5) της παραγράφου A1 λαμβάνονται δείγματα τα οποία σημαίνονται κατάλληλα και επί της συσκευασίας γράφονται η ημερομηνία, ο τύπος δείγματος και ο κωδικός αριθμός σμήνους. Τα δείγματα αποτελούνται από σύνθετα

δείγματα περιττωμάτων, τα οποία συλλέγονται από διαφορετικά σημεία του θαλάμου με τον ακόλουθο τρόπο συλλογής:

α. μέθοδος μάκτρων για μπότες (boot swabs):

Τα μάκτρα για μπότες που χρησιμοποιούνται πρέπει να είναι αρκετά απορροφητικά ώστε να απορροφούν την υγρασία. Δεκτές για το σκοπό αυτό είναι επίσης «κάλτσες» από κυλινδρική γάζα.

Η επιφάνεια των μάκτρων για μπότες πρέπει να υγραίνεται με τη χρήση των κατάλληλων διαλυτικών ουσιών (όπως π.χ 0,8% χλωριούχο νάτριο, 0,1% πεπτόνη σε αποστειρωμένο απιονισμένο νερό, αποστειρωμένο νερό ή μπορούν να χρησιμοποιούνται έτοιμα υγρά μάκτρα.

Τα δείγματα λαμβάνονται κατά τη διάρκεια περιδιάβασης του ορνιθώνα. Η περιδιάβαση των χώρων γίνεται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των μερών του ορνιθώνα ή του σχετικού τομέα. Στην περιδιάβαση αυτή περιλαμβάνονται οι περιοχές με στρωμένη και σκληρό δάπεδο, υπό την προϋπόθεση ότι οι σχάρες είναι ασφαλείς για περιδιάβαση. Στη δειγματοληψία περιλαμβάνονται όλοι οι ξεχωριστοί θάλαμοι ενός ορνιθώνα. Αφού ολοκληρωθεί η δειγματοληψία στον επιλεγθέντα τομέα, τα μάκτρα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά ώστε να μην αποκολληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά.

Τα δείγματα αποτελούνται από :

i) πέντε ζεύγη μάκτρων για μπότες, το καθένα εκ των οποίων αντιστοιχεί σε 20% περίπου της έκτασης του ορνιθώνα. Τα μάκτρα για μπότες μπορούν να ομαδοποιηθούν για ανάλυση σε δύο ομάδες κατ' ελάχιστο. Κάθε ζεύγος τοποθετείται προσεκτικά στον ειδικό γι' αυτό περιέκτη ο οποίος σημαίνεται με τα στοιχεία του δείγματος (το είδος του δείγματος, ο κωδικός του σμήνους, η ημερομηνία δειγματοληψίας).

ή

ii) τουλάχιστον ένα ζεύγος μάκτρων για μπότες που αντιστοιχεί σε όλη την έκταση του ορνιθώνα και ένα πρόσθετο δείγμα σκόνης που συλλέγεται από πολλαπλά μέρη σε όλο τον ορνιθώνα από επιφάνειες με εμφανή παρουσία σκόνης. Για τη συλλογή αυτού του δείγματος σκόνης χρησιμοποιείται ένα ή περισσότερα υγρά υφασμάτινα μάκτρα συνολικής επιφάνειας τουλάχιστον 900 τετραγωνικά εκατοστά.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με αποστειρωμένη φόρμα μιας χρήσης, μάσκα για τη σκόνη, γάντια, λαστιχένιες μπότες, πλαστικά ποδονάρια, ειδικά απορροφητικά μάκτρα για μπότες, κατάλληλους υποδοχείς δειγμάτων.

Οι δειγματολήπτες πρέπει να φροντίσουν να αποκλείσουν την περίπτωση μόλυνσης των μάκτρων προτού χρησιμοποιηθούν και την επαφή τους με απολυμαντικά πχ οι πλαστικές καλύπτρες μποτών (πλαστικά καλύμματα για τα παπούτσια) πρέπει να φορεθούν, αφού περπατήσουν πάνω στο απολυμαντικό για τις μπότες και όχι πριν.

Όταν εισέλθουν οι δειγματολήπτες στο θάλαμο, όπου θα πραγματοποιηθεί η δειγματοληψία, πρέπει πριν να φορέσουν τα μάκτρα για μπότες ή τις «κάλτσες», να φορέσουν ένα νέο ζεύγος πλαστικές καλύπτρες. Συνήθως είναι ευκολότερο να φορέσουν επιπλέον ζεύγη καλύπτρων πάνω από τα προηγούμενα. Οι δειγματολήπτες θα πρέπει να φροντίσουν να χρησιμοποιήσουν νέο ζεύγος πλαστικών καλύπτρων για

κάθε δείγμα και να μην γίνεται διασταυρούμενη μόλυνση των μάκτρων για μπότες από τα χέρια τους, όταν αλλάζουν καλύπτρες ή μάκτρα. Είναι προτιμότερο να χρησιμοποιούνται καινούργια γάντια μιας χρήσης κάθε φορά που αλλάζονται οι καλύπτρες των μποτών ή τα μάκτρα για μπότες.

Τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», θα πρέπει πριν φορεθούν να υγρανθούν προηγουμένως όπως αναφέρεται παραπάνω. Ο ευκολότερος τρόπος για να υγρανθούν τα μάκτρα για μπότες είναι να ρίξετε τη διαλυτική ουσία ή μέσα τους πριν τα φορέσετε πάνω από τις πλαστικές καλύπτρες μποτών ή στο εσωτερικό τους αφού τα φορέσετε. Επίσης η διαλυτική ουσία μπορεί να προστεθεί, αφού φορεθούν οι μπότες με χρήση ψεκαστήρα .

β. μέθοδος ομαδοποιημένων περιττωμάτων.

Ομαδοποιημένα περιττώματα που προέρχονται από ξεχωριστά δείγματα νωπών περιττωμάτων, εκ των οποίων έκαστο ζυγίζει όχι λιγότερο από 1g, τα οποία λαμβάνονται τυχαία από ένα αριθμό χώρων στον ορνιθώνα όπου παραμένει το σμήνος ή, όταν το σμήνος έχει ελεύθερη πρόσβαση σε περισσότερους του ενός ορνιθώνες μιας εκμετάλλευσης, από κάθε ομάδα ορνιθώνων της εκμετάλλευσης όπου παραμένει το σμήνος. Τα περιττώματα μπορούν να ομαδοποιηθούν για ανάλυση σε δύο ομάδες κατ' ελάχιστο.

Ο αριθμός των χώρων από τους οποίους πρέπει να λαμβάνονται χωριστά δείγματα περιττωμάτων , ώστε να αποτελούν σύνθετο δείγμα έχει ως εξής:

Αριθμός πτηνών στο σμήνος	Αριθμός δειγμάτων περιττωμάτων που πρέπει να λαμβάνονται στο σμήνος
250-349	200
350-449	220
450-799	250
800-999	260
1000 ή περισσότερα	300

Το σύνθετο δείγμα τοποθετείται σε κατάλληλους υδατοστεγείς πλαστικούς περιέκτες και σημαίνεται.

A1.2.2 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΣΤΟ ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΟ

Στην περίπτωση 4) της παραγράφου A1 λαμβάνονται δείγματα τα οποία σημαίνονται κατάλληλα και επί της συσκευασίας γράφονται η ημερομηνία, ο τύπος δείγματος και ο κωδικός αριθμός σμήνους. Τα δείγματα συλλέγονται από με τον ακόλουθο τρόπο συλλογής:

Λαμβάνεται τουλάχιστον ένα δείγμα ανά σμήνος αναπαραγωγής σε κάθε δειγματοληψία. Η δειγματοληψία πρέπει να πραγματοποιείται σε ημέρα εκκόλαψης, όταν δείγματα από όλα τα σμήνη αναπαραγωγής είναι διαθέσιμα και όλο το υλικό από όλες τις εκκολαπτικές μηχανές από τις οποίες λαμβάνονται οι εκκολαφθέντες νεοσσοί την ημέρα της δειγματοληψίας πρέπει να συμβάλλει στο σύνολο των δειγμάτων κατά αναλογικό τρόπο. Εάν υπάρχουν περισσότερα από 50.000 αυγά ενός σμήνους στις εκκολαπτικές μηχανές, συλλέγεται δεύτερο δείγμα από το σμήνος αυτό.

Το δείγμα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

Α) ένα σύνθετο δείγμα από ορατώς λερωμένες εσωτερικές επενδύσεις καλάθων εκκόλαψης, που λαμβάνονται τυχαία από πέντε διαφορετικούς καλάθους εκκόλαψης ή χώρους στη μηχανή εκκόλαψης, έτσι ώστε να καλύπτεται συνολική επιφάνεια δειγματοληψίας τουλάχιστον 1 τετραγωνικού μέτρου. Ωστόσο, εάν τα αυγά επώασης από ένα σμήνος αναπαραγωγής καταλαμβάνουν περισσότερες από μία εκκολαπτικές μηχανές, τότε λαμβάνεται ένα τέτοιο σύνθετο δείγμα από όλες τις εκκολαπτικές μηχανές (πέντε κατ' ανώτατο όριο) ή

Β) ένα δείγμα που έχει ληφθεί με ένα ή πολλά υγρά υφασμάτινα μάκτρα συνολικής επιφάνειας τουλάχιστον 900 τετραγωνικά εκατοστά και το οποίο έχει ληφθεί αμέσως μετά την απομάκρυνση των ορνίθων από το σύνολο της επιφάνειας του πάτου τουλάχιστον πέντε καλάθων εκκόλαψης συνολικά, ή από χνούδια από πέντε μέρη, συμπεριλαμβανομένου του δαπέδου, σε όλες τις έως πέντε εκκολαπτικές μηχανές με επωασμένα αυγά από το σμήνος, εξασφαλίζοντας ότι λαμβάνεται τουλάχιστον ένα δείγμα ανά σμήνος από το οποίο παράγονται τα αυγά ή

Γ) 10 g θραύσματα κελυφών αυγών από συνολικά 25 διαφορετικούς καλάθους εκκόλαψης (δηλαδή 250 g αρχικού δείγματος) σε πέντε κατ' ανώτατο όριο εκκολαπτικές μηχανές με επωασμένα αυγά από το σμήνος, τα οποία πρέπει να θρυμματισθούν, να αναμιχθούν και να αποτελέσουν αντικείμενο υποδειγματοληψίας, έτσι ώστε να σχηματίσουν υποδείγμα 25 g για δοκιμή. Η συλλογή θα γίνεται με κοχλιάρια δειγματοληψίας μιας χρήσης.

Η συμπερίληψη εκκολαπτικής μηχανής με αυγά από διαφορετικά σμήνη δεν είναι υποχρεωτική, εάν το 80% τουλάχιστον των αυγών βρίσκονται σε άλλες εκκολαπτικές μηχανές που αποτελούν αντικείμενο δειγματοληψίας.

Ο δειγματολήπτης θα πρέπει να φορά γάντια μιας χρήσης και μάσκα.

A.2 ΜΕΤΡΑ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

A.2.1) στην εκμετάλλευση

1. Οι εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
2. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".
3. Στις περιπτώσεις που στην επιχείρηση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.
4. Οι θάλαμοι, καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
5. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
6. Ο χώρος που περιβάλλει τους θαλάμους καλό θα ήταν να είναι καλυμμένος με τσιμέντο ή άλλο ανάλογο υλικό και σε κάθε περίπτωση απαλλαγμένος από βλάστηση ή χαλάσματα. Εξαιρέση αποτελεί η παρουσία δένδρων (εκτός αυτών για την παραγωγή φρούτων) για την προστασία των κτιρίων από τη ζέση.
7. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης πρέπει να απαγορεύεται.

8. Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για την αποφυγή της διασποράς των ασθενειών μέσα στην επιχείρηση . Στο παραπάνω συμβάλλει η ύπαρξη αποδυτήριων , καθώς και χώρων (πχ ντουζιέρες), για την προσωπική υγιεινή του προσωπικού και των επισκεπτών.
9. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
10. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
11. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
12. Όλες οι ζωτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαχθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Οι ζωτροφές πρέπει στη συνέχεια να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
13. Η υδροδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
14. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.
15. Κάθε επιχείρηση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι , τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

A.2.2 Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το χειρισμό και τη μεταφορά των εκκολαπτόμενων αυγών.

1. Η στρωμνή στους θαλάμους γέννησης των αυγών πρέπει να διατηρείται στεγνή και σε καλή κατάσταση. Επίσης η στρωμνή στις φωλιές πρέπει να είναι καθαρή και σε επαρκή ποσότητα
2. Η συλλογή των αυγών πρέπει να γίνεται σε συχνά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα. Αυτά στη συνέχεια να τοποθετούνται σε καθαρούς και απολυμασμένους περιέκτες.
3. Τα λερωμένα, σπασμένα, ραγισμένα και χτυπημένα αυγά πρέπει να συλλέγονται σε διαφορετικούς περιέκτες και να μην χρησιμοποιούνται για εκκόλαψη.
4. Τα καθαρά αυγά πρέπει να απολυμαίνονται το συντομότερο δυνατό μετά τη συλλογή τους με τη χρήση κατάλληλων μεθόδων.
5. Τα απολυμασμένα αυγά πρέπει να διατηρούνται σε χώρο καθαρό ,χωρίς παρουσία σκόνης , που να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό, σε περιβάλλον θερμοκρασίας 13-15 C και σχετικής υγρασίας 70-80%.
6. Τα αυγά μεταφέρονται στο εκκολαπτήριο μέσα σε καθαρές , απολυμασμένες θήκες, η επιφάνεια των οποίων έχει απολυμανθεί είτε με τη χρήση καπνού είτε με τη χρήση ενός υγρού κατάλληλου απολυμαντικού.

A.2.3. ΜΕΤΡΑ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΟ

A.2.3.1 Μέτρα βιοασφάλειας στις εγκαταστάσεις των εκκολαπτηρίων.

1. Η εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου πρέπει να είναι αφενός απομονωμένη, ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος των ασθενειών και αφετέρου απομακρυσμένη από άλλες κτηνοτροφικές και ιδίως πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Πρέπει επίσης να διαθέτει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

2. Ο σχεδιασμός του εκκολαπτηρίου πρέπει να ανταποκρίνεται στον προβλεπόμενο ρυθμό εργασιών και στις αρχές κυκλοφορίας του αέρα. Πρέπει να είναι έτσι κατασκευασμένο, ώστε να ανταποκρίνεται στην αρχή της ροής μιας κατεύθυνσης, τόσο όσον αφορά την κίνηση των αυγών και των νεοσσών, όσο και την κίνηση του αέρα.

3. Οι διάφοροι χώροι εργασίας που υπάρχουν στην εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου, πρέπει να είναι φυσικά χωρισμένοι μεταξύ τους και εάν είναι δυνατόν να έχουν και διαφορετική παροχή αέρα.

Οι χώροι αυτοί είναι οι παρακάτω:

- Χώρος παραλαβής και αποθήκευσης των αυγών.
- Δίσκοι τοποθέτησης των αυγών.
- Χώρος πραγματοποίησης του υποκαπνισμού.
- Επωαστήριο
- Εκκολαπτήριο
- Χώρος όπου γίνεται το ξεδιάλεγμα, το σεξάρισμα και η τοποθέτηση των νεοσσών στα κουτιά μεταφοράς.
- Χώρος αποθήκευσης των διαφόρων χρησιμοποιούμενων υλικών (κουτιά μεταφοράς των αυγών και των νεοσσών, υλικά συσκευασίας, κλπ)
- Χώρος για τον καθαρισμό του εξοπλισμού και τη διάθεση των αποβλήτων.
- Χώρος σίτισης προσωπικού.
- Γραφείο διοίκησης.

4. Όλα τα παράθυρα και οι αεραγωγοί πρέπει να προστατεύονται με σίτες από την εισβολή εντόμων και επιβλαβών ζώων

A.2.3.2 Μέτρα βιοασφάλειας που αφορούν την υγιεινή της εγκατάστασης του εκκολαπτηρίου.

1. Η εγκατάσταση του εκκολαπτηρίου πρέπει να προστατεύεται γύρω-γύρω από φράχτη και η περίφραξη να διαθέτει είσοδο για τον έλεγχο των ατόμων και οχημάτων που εισέρχονται και εξέρχονται από αυτήν.

2. Πρέπει να αποφεύγεται η είσοδος άγριων πτηνών, άγριων και κατοικίδιων ζώων και να εφαρμόζεται κατάλληλο πρόγραμμα απεντόμωσης και μυοκτονίας.

3. Όλα τα απόβλητα, τα σκουπίδια κάθε είδους και ο παλιός και χαλασμένος εξοπλισμός πρέπει να απομακρύνονται.

4. Πρέπει να διαθέτει κατάλληλο σύστημα αποχεύτησης.

5. Όλος ο εξοπλισμός και οι επιφάνειες του εκκολαπτηρίου πρέπει να εκκενώνονται (μόνο οι επίπεδες επιφάνειες), να καθαρίζονται, να πλένονται και να απολυμαίνονται αποτελεσματικά, με εγκεκριμένο απολυμαντικό.

A.2.3.3 Μέτρα υγιεινής όσον αφορά το χειρισμό των αυγών και των προϊόντων αυτών.

1.Οι χειριστές των αυγών στο εκκολαπτήριο πρέπει να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι και νερό και να φορούν καινούργιο, καθαρό εξωτερικό ένδυμα, πριν το χειρισμό των παραλαμβανόμενων εκκολαπτόμενων αυγών.

2.Οι χειριστές των νεοσσών και αυτοί που κάνουν το σεξάρισμα πρέπει να πλένουν τα χέρια τους και να αλλάζουν ένδυμα και μπότες ,τόσο πριν ξεκινήσουν την εργασία τους ,όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές παρτίδες νεοσσών.

3.Οι νεοσσοί μιας ημέρας καθώς και όλα τα άλλα πουλερικά, πρέπει να αποστέλλονται μέσα σε καινούργια κουτιά μεταφοράς, ή εάν χρησιμοποιούνται μεταχειρισμένα ,τότε αυτά πρέπει να είναι κατασκευασμένα από υλικό που να επιτρέπει τον καλό καθαρισμό και την απολύμανση ή τον υποκαπνισμό αυτών.

4.Η τοποθέτηση των νεοσσών μέσα στα κουτιά μεταφοράς πρέπει να γίνεται από προσωπικό που να φοράει καθαρά , αποστειρωμένα ρούχα ,τα οποία και θα αλλάζει μεταξύ των διαδοχικών παρτίδων αποστολής.

5.Το όχημα μεταφοράς πρέπει να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας νεοσσών.

A.2.4. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

10. να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια

11. να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.

12. Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

B. ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ:

Οι αυτοέλεγχοι συνίστανται σε ελέγχους των σμηνών, των ζωοτροφών και της αποτελεσματικότητας των μέτρων βιο-ασφάλειας που λαμβάνουν. Όλα τα λαμβανόμενα δείγματα αποστέλλονται σε αρμόδια εργαστήρια για τη διενέργεια των προβλεπομένων εξετάσεων.

B1. ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΜΗΝΩΝ

B1.1. Συχνότητα δειγματοληψίας

Ο υπεύθυνος της εκμετάλλευσης υποχρεούται να προβαίνει σε δειγματοληψία:

B1.1.1 Εντός τριών εβδομάδων πριν τη μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο ,σε όλα τα σμήνη της εκμετάλλευσης. Τα αποτελέσματα παραμένουν έγκυρα μόνον έως έξι εβδομάδες κατ' ανώτατο όριο μετά τη δειγματοληψία, επομένως μπορεί να απαιτηθεί η επαναλαμβανόμενη δειγματοληψία του ίδιου σμήνους..

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δειγμάτων πρέπει να είναι γνωστά πριν την αποστολή των πτηνών στο σφαγείο.

B.1.2. Πρωτόκολλο δειγματοληψίας ρουτίνας

Τα ληφθέντα δείγματα σημαίνονται κατάλληλα και επί της συσκευασίας γράφονται η ημερομηνία, ο τύπος δείγματος και ο κωδικός αριθμός σμήνους. Τα δείγματα αποτελούνται από σύνθετα δείγματα περιττωμάτων, τα οποία συλλέγονται από διαφορετικά σημεία του θαλάμου με τον ακόλουθο τρόπο συλλογής:

α. μέθοδος μάκτρων για μπότες (boot swabs):

Από κάθε σμήνος που υποβάλλεται σε δειγματοληψία στην εκμετάλλευση πρέπει να λαμβάνονται τουλάχιστον δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες ή δύο ζεύγη «κάλτσών». Στην περίπτωση σμηνών ινδορνίθων πάχυνσης ελεύθερης βοσκής, τα δείγματα πρέπει να συλλέγονται μόνον εντός του ορνιθώνα. Όλα τα μάκτρα για μπότες/ή «κάλτσες» πρέπει να συγκεντρώνονται σε ένα δείγμα.

Σε σμήνη με λιγότερα από 100 ινδορνίθους πάχυνσης, όταν δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν μάκτρα για μπότες ή «κάλτσες» επειδή δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στους ορνιθώνες, αυτά μπορούν να αντικατασταθούν από μάκτρα που σύρονται με τα χέρια- δηλαδή τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες» φωρούνται στα χέρια πάνω από γάντια και τρίβονται επάνω σε επιφάνειες που είναι λερωμένες με φρέσκα περιττώματα ή εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, με άλλες τεχνικές δειγματοληψίας για περιττώματα κατάλληλα για τον προοριζόμενο σκοπό.

Πριν φορεθούν τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», πρέπει να υγραίνεται η επιφάνειά τους με διαλυτική ουσία για μέγιστη περισυλλογή (MRD:0,8% χλωριούχο νάτριο, 0,1% πεπτόνη σε αποστειρωμένο απιονισμένο νερό) ή αποστειρωμένο νερό ή άλλο διαλυτικό εγκεκριμένο από το εθνικό εργαστήριο αναφοράς. Απαγορεύεται η χρήση ύδατος από την εκμετάλλευση το οποίο περιέχει αντιμικροβιακές ουσίες ή επιπλέον απολυμαντικά. Ο συνιστώμενος τρόπος να υγραίνονται τα μάκτρα για μπότες είναι να ρίξουμε υγρό μέσα τους πριν τα φορέσουμε.

Εναλλακτικά, προτού χρησιμοποιηθούν τα μάκτρα για μπότες ή οι «κάλτσες», μπορούν να τοποθετηθούν σε αυτόκαστο μέσα σε σακούλες ή δοχεία αποστείρωσης που περιέχουν διαλυτικό. Τα διαλυτικά μπορούν να προστεθούν και αφού φορεθούν οι μπότες, με τη χρήση ψεκαστήρα ή υδροβολέα.

Εξασφαλίζεται ότι όλα τα τμήματα του ορνιθώνα αντιπροσωπεύονται στη δειγματοληψία ανάλογα με το μέγεθός τους. Κάθε ζεύγος πρέπει να καλύπτει περίπου το 50% της έκτασης του ορνιθώνα.

β. Εναλλακτικά, αντί των δύο ζευγών μάκτρων μπορεί να ληφθεί ένα ζεύγος μάκτρων για μπότες, καλύπτοντας το 100% της έκτασης του ορνιθώνα, εάν συνδυαστεί με δείγμα σκόνης, που συλλέγεται από πολλαπλές θέσεις σε όλο το θάλαμο, από τις επιφάνειες με ορατή παρουσία σκόνης.

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία στον επιλεχθέντα θάλαμο, τα μάκτρα πρέπει να αφαιρούνται προσεκτικά, ώστε να μην αποκολληθούν τα υλικά που έχουν προσκολληθεί σε αυτά. Αυτό επιτυγχάνεται εάν γυριστούν τα μάκτρα για μπότες από την ανάποδη.

Στη συνέχεια τοποθετούνται σε σακούλα ή δοχείο τα οποία φέρουν ετικέτες στις οποίες πρέπει να καταγράφονται η ημερομηνία, ο τύπος δείγματος, ο κωδικός αριθμός σμήνους,...

Οι δειγματολήπτες πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με αποστειρωμένη φόρμα μιας χρήσης, μάσκα για τη σκόνη, γάντια, λαστιχένιες μπότες, πλαστικά ποδονάρια, ειδικά απορροφητικά μάκτρα για μπότες, κατάλληλους υποδοχείς δειγμάτων.

B.2 ΜΕΤΡΑ ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

B.2.1) στην εκμετάλλευση

1. Οι εγκαταστάσεις των εκμεταλλεύσεων πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένες και να περιβάλλονται από φράκτη στην είσοδο του οποίου να υπάρχει σήμα που να απαγορεύει την είσοδο.
2. Σε κάθε εγκατάσταση θα πρέπει να εκτρέφεται μόνο ένα είδος πουλερικών και εάν είναι δυνατόν να εφαρμόζεται το σύστημα "all in all out".
3. Στις περιπτώσεις που στην εκμετάλλευση υπάρχουν περισσότερα του ενός σμήνη, τότε το κάθε ένα από αυτά αντιμετωπίζεται σαν ξεχωριστή οντότητα.
4. Οι θάλαμοι ,καθώς και οι χώροι αποθήκευσης των ζωοτροφών πρέπει να είναι προστατευμένοι από την είσοδο άγριων και βλαβερών ζώων.
5. Όλες οι επιφάνειες των θαλάμων πρέπει να είναι κατασκευασμένες από υλικά που να επιτρέπουν τον εύκολο καθαρισμό και την απολύμανση αυτών.
6. Η πρόσβαση κατοικίδιων ζώων στις εγκαταστάσεις της εκμετάλλευσης πρέπει να απαγορεύεται.
7. Μετά την απομάκρυνση των πουλερικών , η κόπρος πρέπει να απομακρύνεται και να ακολουθεί καθαρισμός και απολύμανση των χώρων. Συνιστάται να ακολουθεί βακτηριολογικός έλεγχος της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης.
8. Πρέπει να γίνεται καταπολέμηση των τρωκτικών και εντόμων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προγράμματα μυοκτονίας και απεντόμωσης.
9. Ο επαναπληθυσμός των θαλάμων πρέπει να γίνεται με πουλερικά απαλλαγμένα σαλμονέλλωσης.
10. Όλες οι ζωοτροφές πρέπει να είναι επιβεβαιωμένα απαλλαγμένες από σαλμονέλλα πριν τη χορήγησή τους στα πουλερικά. Ενδείκνυται η χορήγηση πελετοποιημένων ζωοτροφών, ή ζωοτροφών που έχουν υποβληθεί σε άλλου τύπου επεξεργασία, για να απαλλαχθούν από την παρουσία σαλμονέλλας . Τα οχήματα που μεταφέρουν τις ζωοτροφές θα πρέπει να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και στη συνέχεια οι ζωοτροφές θα πρέπει να αποθηκεύονται σε κλειστούς αποθηκευτικούς χώρους.
11. Η υδροδότηση των επιχειρήσεων πρέπει να γίνεται με νερό που προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης. Σε περίπτωση που αυτή υδροδοτείται με νερό άντλησης, πρέπει να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά του για χρήση και να γίνεται περιοδικά μικροβιολογικός έλεγχος αυτού.
12. Τα άρρωστα και νεκρά πτηνά πρέπει να απομακρύνονται το συντομότερο δυνατό με τρόπο ασφαλή και αποτελεσματικό.
13. Πρέπει να τοποθετούνται **λεκάνες απολύμανσης στις εισόδους και εξόδους των θαλάμων και της εκμετάλλευσης** για τα οχήματα και για τα υποδήματα ατόμων που κυκλοφορούν στη μονάδα
14. Κάθε εκμετάλλευση πρέπει να διατηρεί αρχείο, το οποίο να είναι στη διάθεση του επίσημου ελέγχου όποτε της ζητηθεί, στο οποίο να αναγράφονται οι ασθένειες, θάνατοι , τα θεραπευτικά σχήματα και οι χορηγούμενοι εμβολιασμοί.

B.2.2 Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά τους χειρισμούς κατά τη σύλληψη , φόρτωση και μεταφορά των πουλερικών .

1. Το προσωπικό που ασχολείται με τη σύλληψη και τη φόρτωση των πουλερικών πρέπει να είναι εκπαιδευμένο για το σκοπό αυτό, να πλένει τα χέρια του με σαπούνι και νερό και να αλλάζει ένδυμα και μπότες ,τόσο πριν ξεκινήσει την εργασία του ,όσο και ανάμεσα στις διαφορετικές παρτίδες πουλερικών.
2. Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τη σύλληψη και μεταφορά των πουλερικών πρέπει να είναι καθαρός και να διατηρείται μακριά από τον βρόμικο εξοπλισμό.
3. Τα οχήματα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά των πουλερικών θα πρέπει να έχουν άδεια ,σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία και θα πρέπει να απολυμαίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα (ή να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται πριν την φόρτωση κάθε παρτίδας πουλερικών) και οι οδηγοί θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι για τους βασικούς κανόνες προσωπικής υγιεινής και για το ρόλο που μπορεί να παίξουν στην διασπορά των μολύνσεων (πχ. μέσω των βρόμικων χεριών,...).
4. Τα μολυσμένα με σαλμονέλλα σμήνη θα πρέπει να συλλαμβάνονται και να φορτώνονται τελευταία.

B.2.3. Μέτρα βιοασφάλειας όσον αφορά το προσωπικό και τους επισκέπτες.

Το προσωπικό και οι επισκέπτες πρέπει υποχρεωτικά:

1.να φορούν καθαρή ποδιά, καπέλο και ποδονάρια

2.να πλένουν τα χέρια τους με σαπούνι ή απολυμαντικό και να εμβαπτίζουν τα υποδήματά τους σε κάποιο απολυμαντικό μέσο, το οποίο θα αλλάζεται συχνά.

3.Να μην έρχονται σε άμεση επαφή με τα πουλερικά ή τα προϊόντα αυτών.

4. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ

A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΕ ΣΜΗΝΗ ΟΡΝΙΘΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ *GALLUS GALLUS*

1.Μεταφορά

Τα δείγματα πρέπει να αποστέλλονται στα αρμόδια εργαστήρια με το ταχύτερο μεταφορικό μέσο ή με ταχυμεταφορά μέσα σε 24 ώρες από τη συλλογή τους. Εάν δεν αποσταλούν μέσα σε 24 ώρες, τότε αυτά πρέπει να διατηρούνται στο ψυγείο. Η μεταφορά μπορεί να γίνει σε συνθήκες περιβάλλοντος, εφόσον αποφεύγεται η έκθεση των δειγμάτων στο φως του ήλιου και σε θερμοκρασίες άνω των 25ο C.

Στο εργαστήριο τα δείγματα πρέπει να διατηρούνται υπό ψύξη έως την εξέτασή τους, η οποία πρέπει να αρχίζει εντός 48 ωρών από την παραλαβή τους και έτσι ώστε η ανάλυση να αρχίσει τουλάχιστον 96 ώρες από τη συλλογή του δείγματος.

2.Προετοιμασία των δειγμάτων

Οι περιέκτες των δειγμάτων μετά την άφιξή τους στο εργαστήριο πρέπει να απολυμαίνονται με ψεκασμό με οινόπνευμα 70% και να αφεθούν για τουλάχιστον 1 λεπτό.

2.1. Δείγματα εκκολαπτηρίου.

α. Οι εσωτερικές επενδύσεις των καλάθων εκκόλαψης τοποθετούνται σε ένα λίτρο ρυθμιστικού διαλύματος πεπτόνης προθερμασμένου σε θερμοκρασία περιβάλλοντος. Ελαφρά ανάμιξη.

β. Θραύσματα κελυφών αυγών: Μετά την καλή ανάμιξη του δείγματος λαμβάνεται υπόδειγμα 25 γρ. προστίθενται 225 ml ρυθμιστικού διαλύματος πεπτόνης προθερμασμένου σε θερμοκρασία περιβάλλοντος. Ελαφρά ανάμιξη.

Συνέχεια της καλλιέργειας με τη μέθοδο ανίχνευσης όπως περιγράφεται παρακάτω (τροποποιημένη ISO 6579:2002 -παράρτημα D)

2.2. Δείγματα εκμετάλλευσης

2.2.1. μάκτρα για μπότες και δείγματα σκόνης.

α. Το/τα ζεύγος/ζεύγη μάκτρων για μπότες /κάλτσες και το δείγμα σκόνης (υφασμάτινα μάκτρα) ξετυλίγονται προσεκτικά, ώστε να αποφεύγεται η αποκόλληση των περιττωμάτων ή του ασταθούς υλικού σκόνης που είναι προσκολλημένα επάνω στα μάκτρα. Στη συνέχεια τοποθετούνται σε 225 ml ρυθμιστικού υδατικού διαλύματος πεπτόνης (BPW), το οποίο έχει προθερμανθεί σε θερμοκρασία δωματίου. Τα μάκτρα για μπότες /κάλτσες και τα υφασμάτινα μάκτρα βυθίζονται πλήρως σε BPW, έτσι ώστε να παρασχεθεί επαρκές ελεύθερο υγρό γύρω από το δείγμα για τη μετανάστευση της σαλμονέλλας μακριά από το δείγμα και, ως εκ τούτου, είναι δυνατό να προστεθεί περισσότερο BPW, εάν αυτό κριθεί αναγκαίο.

Ξεχωριστές προετοιμασίες γίνονται για τα μάκτρα για μπότες και το υφασμάτινο μάκτρο.

β. Εάν ομαδοποιήσετε πέντε ζεύγη μάκτρων για μπότες/κάλτσες σε δύο δείγματα, τοποθετείστε κάθε ομαδοποιημένο δείγμα σε 225 ml BPW ή περισσότερο εάν χρειασθεί,

έτσι ώστε να θυθιστεί πλήρως και να παρασχεθεί επαρκές ελεύθερο υγρό γύρω από το δείγμα για τη μετανάστευση της σαλμονέλλας μακριά από το δείγμα.

γ. Στροβιλίστε για να κορεσθεί πλήρως το δείγμα και συνεχίστε την καλλιέργεια με τη μέθοδο ανίχνευσης που περιγράφεται παρακάτω (τροποποιημένη ISO 6579:2002 - παράρτημα D)

2.2.2 Άλλα δείγματα υλικών περιττωμάτων :

α. Τα δείγματα περιττωμάτων ομαδοποιούνται και αναμειγνύονται πλήρως, και συλλέγεται υποδείγμα 25 γραμμαρίων για καλλιέργεια.

β. Το υποδείγμα των 25 γραμμαρίων προστίθεται στα 225 ml ρυθμιστικού υδατικού διαλύματος πεπτόνης, το οποίο έχει προθερμανθεί σε θερμοκρασία δωματίου.

γ. Η καλλιέργεια του δείγματος συνεχίζεται με τη μέθοδο ανίχνευσης όπως περιγράφεται παραπάνω (τροποποιημένη ISO 6579:2002 -παράρτημα D)

Εάν έχουν συμφωνηθεί πρότυπα ISO σχετικά με την προετοιμασία των σχετικών δειγμάτων με σκοπό την ανίχνευση σαλμονέλλας, εφαρμόζονται και αντικαθιστούν τις παραπάνω διατάξεις για την προετοιμασία της δειγματοληψίας.

3. Μέθοδος ανίχνευσης

Η ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας διενεργείται σύμφωνα με την τροποποίηση 1 του EN/ISO 6579-2002/Amd1:2007 "Microbiology of food and animal feeding stuffs-Horizontal method for the detection of *Salmonella* spp.-Amendment 1:Annex D: Detection of *Salmonella* spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage"

Όσον αφορά τα δείγματα των μάκτρων για μπότες, των δειγμάτων σκόνης και των άλλων δειγμάτων περιττωμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 , είναι δυνατόν να ομαδοποιηθεί ο επωασμένος ζυμός εμπλουτισμού από BPW για μελλοντική καλλιέργεια. Για να γίνει αυτό, πρέπει τα δύο δείγματα να επωασθούν μέσα σε BPW όπως συνήθως. Ακολούθως, λαμβάνεται 1ml επωασμένου ζυμού από κάθε δείγμα, αναμειγνύεται καλά και στη συνέχεια λαμβάνεται 0.1 ml του μείγματος και ενοφθαλμίζεται στις πλάκες με το ημιστερέο μέσο (MSRV) κατά το συνήθη τρόπο.

Δεν αναμειγνύετε, στροβιλίζετε ή καθ' οιονδήποτε τρόπο αναταράσσετε τα δείγματα στο BPW μετά την επώαση, διότι κάτι τέτοιο θα απελευθερώσει ανασταλτικά σωματίδια και θα μειώσει την επακόλουθη απομόνωση στο MSRV.

Για τους σκοπούς του Προγράμματος ένα σμήνος ορνίθων αναπαραγωγής χαρακτηρίζεται θετικό για σαλμονέλλα εάν η παρουσία της σαλμονέλλας ανιχνευθεί τουλάχιστον σε ένα δείγμα του.

Επιπρόσθετα, μετά την οροτυποποίηση των θετικών σμηνών, όλοι οι ορότυποι αναφέρονται ξεχωριστά, **συμπεριλαμβανομένων των μη τυποποιήσιμων.**

4. Οροτυποποίηση

Προσδιορίζεται ο ορότυπος τουλάχιστον ενός απομονώματος από κάθε δείγμα που δείχνει θετική αντίδραση.

Η μέθοδος οροτυποποίησης που εφαρμόζεται είναι η μέθοδος Kaufmann-White.

5. Εναλλακτικές μέθοδοι

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν, αντί των μεθόδων για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου που προβλέπονται παραπάνω, εναλλακτικές μέθοδοι, εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έκδοση του προτύπου EN/ISO 16140.

6. Αποθήκευση των στελεχών

Οι υπεύθυνοι των ιδιωτικών εργαστηρίων υποχρεούνται να διατηρούν για δύο τουλάχιστον έτη τα απομονώματα των σχετικών οροτύπων σαλμονέλλας.

Β. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΕ ΣΜΗΝΗ ΟΡΝΙΘΩΝ ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ GALLUS GALLUS

1. Μεταφορά

Τα δείγματα πρέπει να αποστέλλονται στα αρμόδια εργαστήρια με το ταχύτερο μεταφορικό μέσο ή με ταχυμεταφορά μέσα σε 24 ώρες από τη συλλογή τους.

Εάν δεν αποσταλούν μέσα σε 24 ώρες, τότε αυτά πρέπει να διατηρούνται στο ψυγείο.

Η μεταφορά μπορεί να γίνει σε συνθήκες περιβάλλοντος, εφόσον αποφεύγεται η έκθεση των δειγμάτων στο φως του ήλιου και σε θερμοκρασίες άνω των 25ο C.

Στο εργαστήριο τα δείγματα πρέπει να διατηρούνται υπό ψύξη έως την εξέτασή τους, η οποία πρέπει να αρχίζει εντός 48 ωρών από την παραλαβή τους και έτσι ώστε η ανάλυση να αρχίσει τουλάχιστον μέσα σε 4 ημέρες από τη συλλογή του δείγματος.

2. Προετοιμασία των δειγμάτων

2.1 Οι περιέκτες των δειγμάτων μετά την άφιξή τους στο εργαστήριο πρέπει να απολυμαίνονται με ψεκασμό με οινόπνευμα 70% και να αφεθούν για τουλάχιστον 1 λεπτό.

2.2 Πρέπει να γίνεται χωριστή προετοιμασία για τα δείγματα των μάκτρων και τα δείγματα της σκόνης ή των υφασμάτων μάκτρων στην περίπτωση των δειγμάτων που λαμβάνονται από την αρμόδια αρχή. Στην περίπτωση των δειγμάτων του αυτοελέγχου, τα διαφορετικά είδη δειγμάτων μπορούν να ομαδοποιούνται σε ένα.

2.3. Μάκτρα για μπότες και δείγματα σκόνης.

α. Τα δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες / κάλτσες ή τα δείγματα σκόνης (υφασμάτινα μάκτρα) ξετυλίγονται προσεκτικά, ώστε να αποφεύγεται η αποκόλληση των περιττωμάτων ή του ασταθούς υλικού σκόνης που είναι προσκολλημένα επάνω στα μάκτρα. Στη συνέχεια ομαδοποιούνται και τοποθετούνται σε 225 ml ρυθμιστικού υδατικού διαλύματος πεπτόνης (BPW), το οποίο έχει προθερμανθεί σε θερμοκρασία δωματίου, ή προστίθενται 225 ml υδατικού διαλύματος απευθείας στα δύο ζεύγη μάκτρων μέσα στον περιέκτη τους, κατά την παραλαβή τους στο εργαστήριο. Τα μάκτρα για μπότες / κάλτσες και τα υφασμάτινα μάκτρα βυθίζονται πλήρως σε BPW, έτσι ώστε να παρασχεθεί επαρκές ελεύθερο υγρό γύρω από το δείγμα για τη μετανάστευση της σαλμονέλλας μακριά από το δείγμα και, ως εκ τούτου, είναι δυνατό να προστεθεί περισσότερο BPW, εάν αυτό κριθεί αναγκαίο.

β. Στροβιλίστε για να κορεσθεί πλήρως το δείγμα και συνεχίστε την καλλιέργεια με τη μέθοδο ανίχνευσης που περιγράφεται παραπάνω (τροποποιημένη ISO 6579:2002 - παράρτημα D)

2.4 Άλλα δείγματα υλικών περιττωμάτων και σκόνης :

α. Τα δείγματα περιττωμάτων ομαδοποιούνται και αναμειγνύονται πλήρως, και συλλέγεται υποδείγμα 25 γραμμαρίων για καλλιέργεια.

β. Το υποδείγμα των 25 γραμμαρίων (ή 50 ml από το διάλυμα που περιέχει 25 gr του αρχικού δείγματος) προστίθεται στα 225 ml ρυθμιστικού υδατικού διαλύματος πεπτόνης, το οποίο έχει προθερμανθεί σε θερμοκρασία δωματίου.

γ. Η καλλιέργεια του δείγματος συνεχίζεται με τη μέθοδο ανίχνευσης όπως περιγράφεται παραπάνω (τροποποιημένη ISO 6579:2002 -παράρτημα D)

Εάν έχουν συμφωνηθεί πρότυπα ISO σχετικά με την προετοιμασία των σχετικών δειγμάτων με σκοπό την ανίχνευση σαλμονέλλας, εφαρμόζονται και αντικαθιστούν τις παραπάνω διατάξεις για την προετοιμασία της δειγματοληψίας

3. Μέθοδος ανίχνευσης

Η ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας διενεργείται σύμφωνα με την τροποποίηση 1 του EN/ISO 6579-2002/Amd1:2007 "Microbiology of food and animal feeding stuffs-Horizontal method for the detection of *Salmonella* spp.-Amendment 1:Annex D: Detection of *Salmonella* spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage"

Δεν αναμειγνύετε, στροβιλίζετε ή καθ' οιονδήποτε τρόπο αναταράσσετε τα δείγματα στο BPW μετά την επώαση, διότι κάτι τέτοιο θα απελευθερώσει ανασταλτικά σωματίδια και θα μειώσει την επακόλουθη απομόνωση στο MSRV.

Για τους σκοπούς του Προγράμματος ένα σμήνος ορνίθων ωοπαραγωγής χαρακτηρίζεται θετικό για σαλμονέλλα εάν η παρουσία της σαλμονέλλας ανιχνευθεί τουλάχιστον σε ένα δείγμα του. Επιπρόσθετα, μετά την οροτυποποίηση των θετικών σμηνών, όλοι οι ορότυποι αναφέρονται ξεχωριστά, συμπεριλαμβανομένων των μη τυποποιήσιμων.

4. Οροτυποποίηση

Κάθε θετικό δείγμα πρέπει να τυποποιείται στο εθνικό εργαστήριο αναφοράς για τη Σαλμονέλλα. Γίνεται προσδιορισμός του οροτύπου τουλάχιστον ενός απομονωθέντος στελέχους από κάθε θετικό δείγμα.

Η μέθοδος οροτυποποίησης που εφαρμόζεται είναι η μέθοδος Kaufmann-White-LeMinor .

Στα θετικά απομονώματα των δειγμάτων του αυτοελέγχου πρέπει να γίνεται οροτυποποίηση τουλάχιστον για τη *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium*.

5. Εναλλακτικές μέθοδοι

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν, αντί των μεθόδων για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου που προβλέπονται παραπάνω , εναλλακτικές μέθοδοι, εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έκδοση του προτύπου EN/ISO 16140.

6. Τεστ της αντιμικροβιακής ευαισθησίας

Στα απομονωμένα στελέχη πρέπει να πραγματοποιείται τεστ αντιμικροβιακής ευαισθησίας , σύμφωνα με την Κοινοτική απόφαση 2007/407/ΕΚ.

7. Αποθήκευση των στελεχών

Τουλάχιστον ένα απομονωμένο στέλεχος των σχετικών οροτύπων σαλμονέλλας από κάθε θετικό δείγμα που απομονώνονται στο πλαίσιο των επισήμων ελέγχων ανά θάλαμο και ανά έτος, πρέπει να αποθηκεύεται για μελλοντική βακτηριοφαγική τυπολόγηση και δοκιμή της ευαισθησίας σε αντιμικροβιακούς παράγοντες, χρησιμοποιώντας τις συνήθεις μεθόδους συλλογής καλλιιεργειών, οι οποίες πρέπει να διασφαλίζουν την ακεραιότητα των στελεχών για ελάχιστη περίοδο δύο ετών.

Οι υπεύθυνοι των ιδιωτικών εργαστηρίων υποχρεούνται να διατηρούν για δύο τουλάχιστον έτη τα απομονώματα των σχετικών οροτύπων σαλμονέλλας.

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΕ ΣΜΗΝΗ ΟΡΝΙΘΙΩΝ ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ *GALLUS GALLUS*

1. Μεταφορά

Τα δείγματα πρέπει να αποστέλλονται στα αρμόδια εργαστήρια με το ταχύτερο μεταφορικό μέσο ή με ταχυμεταφορά μέσα σε 24 ώρες από τη συλλογή τους. Εάν δεν αποσταλούν μέσα σε 24 ώρες, τότε αυτά πρέπει να διατηρούνται στο ψυγείο. Η μεταφορά μπορεί να γίνει σε συνθήκες περιβάλλοντος, εφόσον αποφεύγεται η έκθεση των δειγμάτων στο φως του ήλιου και σε θερμοκρασίες άνω των 25ο C.

Στο εργαστήριο τα δείγματα πρέπει να διατηρούνται υπό ψύξη έως την εξέτασή τους, η οποία πρέπει να αρχίζει εντός 48 ωρών από την παραλαβή τους και έτσι ώστε η ανάλυση να αρχίσει τουλάχιστον μέσα σε 4 ημέρες από τη συλλογή του δείγματος.

2. Προετοιμασία των δειγμάτων

Οι περιέκτες των δειγμάτων μετά την άφιξή τους στο εργαστήριο πρέπει να απολυμαίνονται με ψεκασμό με οινόπνευμα 70% και να αφεθούν για τουλάχιστον 1 λεπτό.

Τα δείγματα σκόνης αναλύονται κατά προτίμηση χωριστά από τα δείγματα των μάκτρων ή μπορούν να ομαδοποιούνται σε ένα και να αναλύονται μαζί.

Τα δύο ζεύγη μάκτρων για μπότες ή τα δείγματα σκόνης (υφασμάτινα μάκτρα) ξετυλίγονται προσεκτικά, ώστε να αποφεύγεται η αποκόλληση των περιττωμάτων ή του ασταθούς υλικού σκόνης που είναι προσκολλημένα επάνω στα μάκτρα. Στη συνέχεια ομαδοποιούνται και τοποθετούνται σε 225 ml ρυθμιστικού υδατικού διαλύματος πεπτόνης (BPW), το οποίο έχει προθερμανθεί σε θερμοκρασία δωματίου, ή προστίθενται 225 ml υδατικού διαλύματος απευθείας στα δύο ζεύγη μάκτρων μέσα στον περιέκτη τους, κατά την παραλαβή τους στο εργαστήριο. Τα μάκτρα για μπότες και τα υφασμάτινα μάκτρα βυθίζονται πλήρως σε BPW, έτσι ώστε να παρασχεθεί επαρκές ελεύθερο υγρό γύρω από το δείγμα για τη μετανάστευση της σαλμονέλλας μακριά από το δείγμα και, ως εκ τούτου, είναι δυνατό να προστεθεί περισσότερο BPW, εάν αυτό κριθεί αναγκαίο.

Εάν έχουν συμφωνηθεί πρότυπα EN/ISO σχετικά με την προετοιμασία των σχετικών δειγμάτων με σκοπό την ανίχνευση σαλμονέλλας, εφαρμόζονται και αντικαθιστούν τις παραπάνω διατάξεις για την προετοιμασία της δειγματοληψίας

Τα δείγματα περιδινούνται για να κορεσθούν πλήρως και συνεχίζεται η καλλιέργεια με τη μέθοδο ανίχνευσης που περιγράφεται παρακάτω (τροποποιημένη ISO 6579:2002 -παράρτημα D)

3. Μέθοδος ανίχνευσης και απομόνωσης της σαλμονέλλας

Η ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας διενεργείται σύμφωνα με την τροποποίηση 1 του EN/ISO 6579 "Microbiology of food and animal feeding stuffs-Horizontal method for the detection of *Salmonella* spp.-Amendment 1:Annex D: Detection of *Salmonella* spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage", του Διεθνούς Οργανισμού Πιστοποίησης.

Προσδιορισμός του ορότυπου

Η μέθοδος οροτυποποίησης που εφαρμόζεται είναι η τρέχουσα έκδοση της μεθόδου Kaufmann-White-LeMinor .

Τουλάχιστον ένα απομόνωμα από κάθε θετικό επίσημο δείγμα πρέπει να οροτυποποιείται.

Στα θετικά απομονώματα των δειγμάτων του αυτοελέγχου πρέπει να γίνεται οροτυποποίηση τουλάχιστον για τη *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Typhimurium.

Για τους σκοπούς του προγράμματος, ένα σμήνος ορνιθίων κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus* χαρακτηρίζεται θετικό για σαλμονέλλα, εάν η παρουσία της σχετικής σαλμονέλλας ανιχνευθεί τουλάχιστον σε ένα δείγμα του. Επιπρόσθετα, μετά την οροτυποποίηση των θετικών σμηνών, όλοι οι ορότυποι αναφέρονται ξεχωριστά, συμπεριλαμβανομένων των μη τυποποιήσιμων.

Εναλλακτικές μέθοδοι

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, οι μέθοδοι ανάλυσης που προβλέπονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ,μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντί των μεθόδων για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου που περιγράφονται παραπάνω , εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έκδοση του προτύπου EN/ISO 16140.

Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΕ ΣΜΗΝΗ ΙΝΔΟΡΝΙΘΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

1. Μεταφορά

Τα δείγματα πρέπει να αποστέλλονται στα αρμόδια εργαστήρια με το ταχύτερο μεταφορικό μέσο ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς μέσα σε 24 ώρες από τη συλλογή τους. Εάν δεν αποσταλούν μέσα σε 24 ώρες, τότε αυτά πρέπει να διατηρούνται σε θερμοκρασία ψύξης. Η μεταφορά μπορεί να γίνει σε συνθήκες περιβάλλοντος, εφόσον αποφεύγεται η έκθεση των δειγμάτων στο φως του ήλιου και σε θερμοκρασίες άνω των 25ο C.

Στο εργαστήριο τα δείγματα πρέπει να διατηρούνται υπό ψύξη έως την εξέτασή τους, η οποία πρέπει να αρχίζει εντός 48 ωρών από την παραλαβή τους και έτσι ώστε η ανάλυση να αρχίσει τουλάχιστον 96 ώρες από τη συλλογή του δείγματος.

2. Προετοιμασία των δειγμάτων

Οι περιέκτες των δειγμάτων μετά την άφιξή τους στο εργαστήριο πρέπει να απολυμαίνονται με ψεκασμό με οινόπνευμα 70% και να αφεθούν για τουλάχιστον 1 λεπτό.

2.1. Δείγματα εκκολαπτηρίου.

α. Οι εσωτερικές επενδύσεις των καλάθων εκκόλαψης τοποθετούνται σε ένα λίτρο ρυθμιστικού διαλύματος πεπτόνης προθερμασμένου σε θερμοκρασία περιβάλλοντος. Ελαφρά ανάμιξη.

β. Θραύσματα κελυφών αυγών: Μετά την καλή ανάμιξη του δείγματος λαμβάνεται υπόδειγμα 25 γρ. προστίθενται 225 ml ρυθμιστικού διαλύματος πεπτόνης προθερμασμένου σε θερμοκρασία περιβάλλοντος. Ελαφρά ανάμιξη.

Συνέχεια της καλλιέργειας με τη μέθοδο ανίχνευσης όπως περιγράφεται παραπάνω (τροποποιημένη ISO 6579:2002 -παράρτημα D)

2.2. Δείγματα εκμετάλλευσης

2.2.1. μάκτρα για μπότες και δείγματα σκόνης.

α. Το/τα ζεύγος/ζεύγη μάκτρων για μπότες /κάλτσες και το δείγμα σκόνης (υφασμάτινα μάκτρα) ξετυλίγονται προσεκτικά, ώστε να αποφεύγεται η αποκόλληση των περιττωμάτων ή του ασταθούς υλικού σκόνης που είναι προσκολλημένα επάνω στα μάκτρα. Στη συνέχεια τοποθετούνται σε 225 ml ρυθμιστικού υδατικού διαλύματος πεπτόνης (BPW), το οποίο έχει προθερμανθεί σε θερμοκρασία δωματίου. Τα μάκτρα για μπότες /κάλτσες και τα υφασμάτινα μάκτρα βυθίζονται πλήρως σε BPW, έτσι ώστε να παρασχεθεί επαρκές ελεύθερο υγρό γύρω από το δείγμα για τη μετανάστευση της σαλμονέλλας μακριά από το δείγμα και, ως εκ τούτου, είναι δυνατό να προστεθεί περισσότερο BPW, εάν αυτό κριθεί αναγκαίο.

Ξεχωριστές προετοιμασίες γίνονται για τα μάκτρα για μπότες και το υφασμάτινο μάκτρο.

β. Εάν ομαδοποιήσετε πέντε ζεύγη μάκτρων για μπότες/κάλτσες σε δύο δείγματα, τοποθετείστε κάθε ομαδοποιημένο δείγμα σε 225 ml BPW ή περισσότερο εάν χρειασθεί, έτσι ώστε να βυθιστεί πλήρως και να παρασχεθεί επαρκές ελεύθερο υγρό γύρω από το δείγμα για τη μετανάστευση της σαλμονέλλας μακριά από το δείγμα.

γ. Στροβιλίστε για να κορεσθεί πλήρως το δείγμα και συνεχίστε την καλλιέργεια με τη μέθοδο ανίχνευσης που περιγράφεται παραπάνω (τροποποιημένη ISO 6579:2002 - παράρτημα D)

2.2.2 Άλλα δείγματα υλικών περιττωμάτων :

α. Τα δείγματα περιττωμάτων ομαδοποιούνται και αναμειγνύονται πλήρως, και συλλέγεται υποδείγμα 25 γραμμαρίων για καλλιέργεια.

β. Το υποδείγμα των 25 γραμμαρίων προστίθεται στα 225 ml ρυθμιστικού υδατικού διαλύματος πεπτόνης, το οποίο έχει προθερμανθεί σε θερμοκρασία δωματίου.

γ. Η καλλιέργεια του δείγματος συνεχίζεται με τη μέθοδο ανίχνευσης όπως περιγράφεται παραπάνω (τροποποιημένη ISO 6579:2002 -παράρτημα D)

Εάν έχουν συμφωνηθεί πρότυπα ISO σχετικά με την προετοιμασία των σχετικών δειγμάτων με σκοπό την ανίχνευση σαλμονέλλας, εφαρμόζονται και αντικαθιστούν τις παραπάνω διατάξεις για την προετοιμασία της δειγματοληψίας.

3. Μέθοδος ανίχνευσης

Η ανίχνευση ειδών σαλμονέλλας διενεργείται σύμφωνα με την τροποποίηση 1 του EN/ISO 6579-2002/Amd1:2007 "Microbiology of food and animal feeding stuffs-Horizontal method for the detection of Salmonella spp.-Amendment 1:Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage"

Όσον αφορά τα δείγματα των μάκτρων για μπότες, των δειγμάτων σκόνης και των άλλων δειγμάτων περιττωμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 , είναι δυνατόν να ομαδοποιηθεί ο επωασμένος ζυμός εμπλουτισμού από BPW για μελλοντική καλλιέργεια. Για να γίνει αυτό, πρέπει τα δύο δείγματα να επωασθούν μέσα σε BPW όπως συνήθως. Ακολούθως, λαμβάνεται 1ml επωασμένου ζυμού από κάθε δείγμα, αναμειγνύεται καλά και στη συνέχεια λαμβάνεται 0.1 ml του μείγματος και ενοφθαλμίζεται στις πλάκες με το ημιστερέο μέσο (MSRV) κατά το συνήθη τρόπο.

Δεν αναμειγνύετε, στροβιλίζετε ή καθ' οιονδήποτε τρόπο αναταράσσετε τα δείγματα στο BPW μετά την επώαση, διότι κάτι τέτοιο θα απελευθερώσει ανασταλτικά σωματίδια και θα μειώσει την επακόλουθη απομόνωση στο MSRV.

Για τους σκοπούς του Προγράμματος ένα σμήνος ινδορνίθων αναπαραγωγής ή πάχυνσης χαρακτηρίζεται θετικό για σαλμονέλλα εάν η παρουσία της σαλμονέλλας ανιχνευθεί τουλάχιστον σε ένα δείγμα του. Επιπρόσθετα, μετά την οροτυποποίηση των θετικών σμηνών, όλοι οι ορότυποι αναφέρονται ξεχωριστά, **συμπεριλαμβανομένων των μη τυποποιήσιμων.**

4. Οροτυποποίηση

Προσδιορίζεται ο ορότυπος τουλάχιστον ενός απομονώματος από κάθε δείγμα που δείχνει θετική αντίδραση.

Η μέθοδος οροτυποποίησης που εφαρμόζεται είναι η μέθοδος Kaufmann-White.

5.Εναλλακτικές μέθοδοι

Όσον αφορά τα δείγματα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία του υπευθύνου της πτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν, αντί των μεθόδων για την προετοιμασία των δειγμάτων, των μεθόδων ανίχνευσης και προσδιορισμού του οροτύπου που προβλέπονται παραπάνω , εναλλακτικές μέθοδοι, εάν πιστοποιούνται σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έκδοση του προτύπου EN/ISO 16140.

5. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗΣ

Για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης γίνεται εργαστηριακός έλεγχος της αποτελεσματικότητας από τον υπεύθυνο της εκμετάλλευσης ή την αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Περιφερειακής Ενότητας και τα αποτελέσματα του παραπάνω ελέγχου διατηρούνται στο αρχείο της εκμετάλλευσης.

Το δείγμα λαμβάνεται αφού στεγνώσουν οι επιφάνειες μετά την απολύμανση στον ορνιθώνα. Η δειγματοληψία θα πρέπει να γίνεται με τρόπο ώστε να λαμβάνεται αντιπροσωπευτικό δείγμα. Τα μέρη που πρέπει να δειγματοποιηθούν είναι οι τοίχοι, το πάτωμα, οι ποτίστρες, οι ταΐστρες, οι φωλιές, οι σωληνώσεις εξαερισμού, τα δοκάρια, τα χωρίσματα, οι ταινίες μεταφοράς, και άλλες επιφάνειες και συσκευές.

Μεγάλες επιφάνειες

Η ελάχιστη επιφάνεια δειγματοληψίας είναι 1m²

- Η δειγματοληψία μπορεί να γίνει με αποστειρωμένα μάκτρα όπως γάζες ή σπόγγοι κυτταρίνης με τη χρήση γαντιού μιας χρήσης ή την τεχνική της «αναποδογουρισμένης σακούλας» (Η πλαστική σακούλα που περιέχει το μάκτρο κρατιέται από την εξωτερική πλευρά με τρόπο ώστε όταν αντιστρέφεται να εκτίθεται το μάκτρο και μετά την κάλυψη της επιφάνειας η σακούλα αντιστρέφεται και πάλι). Η επιφάνεια σπογγίζεται μέχρι να φαίνεται λερωμένο το μάκτρο.
- Για τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης στο δάπεδο χρησιμοποιούνται ποδόμακτρα, όπως και για τα περιττωματικά υλικά.

Όταν δειγματίζονται στεγνές επιφάνειες, τα μάκτρα πρέπει να έχουν υγρανθεί, όπως και για τα περιττωματικά υλικά με τη μέθοδο των ποδομάκτρων.

Μετά τη δειγματοληψία οι περιέκτες σφραγίζονται και σημαίνονται.

Μικρές επιφάνειες

Η δειγματοληψία μπορεί να γίνει με αποστειρωμένες βαμβακοφόρους ράβδους ή οποιαδήποτε ράβδο ξύλινη ή πλαστική με άκρο από βαμβάκι ή συνθετικό υλικό, επιμένοντας όπου υπάρχουν σχισμές, γωνίες, ανώμαλες επιφάνειες. Πριν χρησιμοποιηθούν πρέπει να υγρανθούν. Αφαιρούμε τη ράβδο από τον αποστειρωμένο περιέκτη της και βυθίζουμε το άκρο σε σωλήνα που περιέχει κατάλληλο υγρό. Ανασύροντας πιέζουμε το άκρο στα τοιχώματα του σωλήνα για να φύγει το επιπλέον υγρό. Μετά τη δειγματοληψία κόβουμε το άκρο άσηπτα και το ρίχνουμε μέσα στο υγρό μεταφοράς.

Τα δείγματα παραμένουν στους 2-10° C για 48 ώρες μέχρι την εξέταση ή σε θερμοκρασία περιβάλλοντος χαμηλότερη των 25° για άμεση μεταφορά και εξέταση (έως 18 ώρες).

**ΜΕΡΟΣ 2. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΩΝ**

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ *GALLUS GALLUS*

Υπόδειγμα Α

Συνοδευτικό δειγμάτων από πτηνοτροφική εκμετάλλευση προς αρμόδια ιδιωτικά εργαστήρια

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Πόλη - Ημ/νία
(Αριθ.Πρωτ.....)
ΠΡΟΣ: Εργαστήριο....

.....
Πληρ.: .....
Τηλ.: .....
Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή δειγμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις όρνιθες αναπαραγωγής

A/A	Κωδικός σμήνους	Έχουν πρόσβαση σε ανοιχτό χώρο; (α), (β)	Πληθυσμός σμήνους	Ηλικία σμήνους σε ημέρες	Εμβολιακή κατάσταση σμήνους	Τύπος** εμβολίου-Όνομα σκευάσματος	Κωδικός δείγματος***	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ)****	Αριθμός δειγμάτων/είδος*****	Ημερομηνία/ώρα δειγματοληψίας	Ημερομηνία αποστολής	Μέσο μεταφορά

*(α)= ναι, (β)=όχι

** Ζωντανό ή αδρανοποιημένο

*** Αναγράφονται οι κωδικοί όλων των ληφθέντων δειγμάτων ως εξής:

Κωδ.εκμ/σης	Αρ.θαλάμου	ημ.-εκκόλαψης	Ημ.δειγματοληψίας	α/α δειγμ.
-------------	------------	---------------	-------------------	------------

**** α=κόπρανα, β= τσόφλια, γ= πτηνά, δ=σκόνη, ε= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

***** π.χ 2 α, 1β,....

Ο ΔΙΕΝΕΡΓΩΝ ΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Β
Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ. πρωτ.:

ΠΡΟΣ: Πτηνοτροφική εκμετάλλευση.....
 ΚΟΙΝ (Μόνο σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος): Τμήμα Κτηνιατρικής Π.Ε....

Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή αποτελεσμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της
 σαλμονέλλας στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus-gallus*

ΣΧΕΤ.:

Α/Α	Κωδικός αριθμός σμήνους	Κωδικός αριθμός δείγματος	Κωδ. Αριθ. δείγματος βιβλίου εργαστηρίου	Αριθμός δειγμάτων/Είδος δείγματος (α,β,γ,δ,ε) Π.χ 2 α, 1δ,	Κατάσταση δείγματος*		Βάρος δείγματος	Ημερομηνία εξέτασης	Αποτέλεσμα για σαλμονέλλα	Χρησιμοποιούμενη μέθοδος για την απομόνωση της σαλμονέλλας
					Καλή	Όχι καλή				
									ΘΕΤΙΚΟ//ΑΡΝΗΤΙΚΟ	

α=κόπρανα, β= τσόφλια, γ= πτηνά, δ=σκόνη, ε= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

*Κατά την παραλαβή των δειγμάτων του αυτοελέγχου αυτά ζυγίζονται, θερμομετριούνται, αξιολογείται η κατάστασή του περιέκτη, ...

Στην περίπτωση που η κατάσταση κάποιου δείγματος δεν είναι καλή, να αναφέρεται ο λόγος. Σε αυτήν την περίπτωση δεν θα πρέπει να συνεχίζεται η διαδικασία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Γ
Συνοδευτικό θετικών καλλιεργειών από εργαστήριο που διενεργεί την απομόνωση της *Salmonella spp.*
προς εργαστήριο που διενεργεί την εξέταση οροτυποποίησης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία

Αριθ.Πρωτ.....

ΠΡΟΣ: Κτην/κό Εργαστήριο Χαλκίδας

Τ.Θ 19241 Χαλκίδα

.....

Πληρ.: .....

Τηλ.: .....

Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή υπόπτων/θετικών καλλιεργειών του Προγράμματος Ελέγχου
της σαλμονέλλας στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus-gallus* για οροτυποποίηση

A/A	Κωδικός εκμετάλλευσης	Κωδικός αριθμός σμήνους/Τύπος εκτροφής (α),(β), (γ)*	Εμβολιακή κατάσταση σμήνους για τη σαλμονέλλα	Τύπος εμβολίου-Όνομα	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	Αριθ. βιβλίου εργαστηρίου που πραγματοποίησε τη βακτηριολογική απομόνωση της <i>Salmonella spp</i>	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ)**	Ημερομηνία εξέτασης	Αποτέλεσμα για σαλμονέλλα	Χρησιμοποιούμενη μέθοδος για απομόνωση σαλμονέλλας
									ΘΕΤΙΚΟ/ΑΡΝΗΤΙΚΟ	

*(α) κρεοπαραγωγής,(β) αυγοπαραγωγής, (γ)μικτής

**α=κόπρανα, β= τσόφλια, γ= πτηνά, δ=σκόνη, ε= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Δ
Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση

ΚΤΕ Χαλκίδας

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ. πρωτ.:

ΠΡΟΣ: Πτηνοτροφική εκμετάλλευση.....

Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΚΟΙΝ.:1.Εργαστήριο (που έστειλε τη θετική καλλιέργεια) .....
 2. Τμήμα Κτηνιατρικής της Π.Ε.....

ΘΕΜΑ: Αποστολή αποτελεσμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της
 σαλμονέλλας στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus-gallus*

A/ A	Κωδικός εκμετάλλευ- σης	Κωδικός αριθμός σήνους	Εμβολιακή κατάσταση σήνους για τη σαλμονέλλ- λα	Τύπος εμβολίου -Όνομα	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤ ΟΣ	Αριθ. βιβλίου εργαστηρίου που πραγματοποίη σε τη βακτηριολογικ ή απομόνωση της <i>Salmonella</i> <i>spp</i>	Κωδικός αριθμός δείγματο ς βιβλίου οροτυ- πίας	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ)	Ημερομηνία εξέτασης	Ορότυπος

α=κόπρανα, β= τσόφλια, γ= πτηνά, δ=σκόνη, ε= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Ε

Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα

Πίνακες excel

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΧΕΛ ΓΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΟΡΘΙΩΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΑΡΑΓΩΓΗΣ

1	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ	AK	AL			
2				ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΗΜΕΡΑ	ΩΡΑ	ΠΡΟΣΩΠΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΙΤΙΑ	ΕΛΕΓΧΟΣ	ΑΝΤΑΓΩΓΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
3				ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΗΜΕΡΑ	ΩΡΑ	ΠΡΟΣΩΠΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΙΤΙΑ	ΕΛΕΓΧΟΣ	ΑΝΤΑΓΩΓΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Υπόδειγμα Ζ

Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία

Αριθ.Πρωτ.....

ΠΡΟΣ: Κτην/κό Εργαστήριο Χαλκίδας

19241 Χαλκίδα

.....

Πληρ.: .....

Τηλ: .....

Fax : .....

Τ.Θ

ΘΕΜΑ: Αποστολή εργαστηριακών αποτελεσμάτων του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους Gallus-gallus

Α/Α	Νομός	Κωδικός εκμετάλλευσης	Κωδικός σμήνους	Τύπος εκτροφής (α), (β), (γ)	Εμβολιαστική κατάσταση σμήνους	Κωδικός δείγματος	Είδος δείγματος				Ημ/να παραλαβής	Ημ/νία εξέτασης	Εργαστηριακή μέθοδος οροτυποποίησης	Πλήθος δοκιμών οροτυποποίησης	Ορότυπος
							α	β	γ	δ					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Σύνολο															

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ Ζ

1. Στην στήλη (3) καταγράφεται ο διακριτικός αριθμός της εκμετάλλευσης. Η στήλη αυτή είναι μόνιμη και διαφοροποιείται μόνο αν η εκμετάλλευση είναι ανενεργός για 3 συνεχή έτη οπότε διαγράφεται ή χορηγείται άδεια λειτουργίας νέας εκμετάλλευσης οπότε προστίθεται.

Στο τέλος **σύνολο** αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των εκμεταλλεύσεων από τις οποίες εξετάστηκαν δείγματα αυτοελέγχου.

2. Στη στήλη (4) καταγράφεται κάθε σμήνος της εκμετάλλευσης όπως διακρίνεται από την εκμετάλλευση.

3. Στην στήλη (5) καταγράφεται η παραγωγική κατεύθυνση του σμήνους ως εξής:

(α) κρεοπαραγωγής

(β) αυγοπαραγωγής

(γ) μικτής

ώστε στο τέλος «σύνολα» να αθροίζονται κατά είδος τα εκτρεφόμενα σμήνη πχ α)=ο β)=5 γ)=10

4. Στην στήλη (6) καταγράφεται με ΝΑΙ ή ΟΧΙ αν το σμήνος έχει εμβολιαστεί με *S. Enteritidis* / *S. Typhimurium* ώστε στο τέλος «σύνολα» να αθροίζονται τα σμήνη πχ. ΝΑΙ=10 ΟΧΙ=0

5. Στην στήλη (7) καταγράφεται ο κωδικός αριθμός των εξετασμένων δειγμάτων αυτοελέγχου.

6. Στις στήλες (8), (9), (10), (11) ο αριθμός των εξετασμένων δειγμάτων αυτοελέγχου, ώστε στο τέλος «σύνολο» να εμφανίζεται το άθροισμα των δειγμάτων αυτοελέγχου της συγκεκριμένης περιόδου, ανά είδος δείγματος.

7. Στη στήλη (14) αναγράφεται η δοκιμή που πραγματοποιείται για την οροτυποποίηση των οροτύπων σαλμονέλλας.

8. Στη στήλη (15) αναγράφεται το πλήθος των δοκιμών οροτυποποίησης που πραγματοποιήθηκαν κατά την παραπάνω χρονική περίοδο.

9. Στην στήλη (16) καταγράφεται ο ορότυπος της σαλμονέλλας που απομονώνεται πχ 5 *S. Enteritidis*, 5 *S. Ingelantis* κλπ. Στο τέλος σύνολα αθροίζονται κατά είδος πχ *S. Enteritidis*=0 *S. Typhimurium*=0 *S. Infantis*=1 ώστε να δίνεται η δυνατότητα υπολογισμού της συχνότητας εμφάνισης κάθε οροτύπου

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ Ζ:

Καταρτίζεται από το ιδιωτικό εργαστήριο που πραγματοποιεί την οροτυποποίηση των δειγμάτων του αυτοελέγχου κατά προτίμηση ηλεκτρονικά και συμπληρώνεται βάσει των στοιχείων που αναγράφονται στα συνοδευτικά έγγραφα των δειγμάτων του αυτοελέγχου (Υπόδειγμα Α).

Υποβάλλεται εγγράφως και ηλεκτρονικά κάθε εξάμηνο στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών εντός του πρώτου Δεκαήμερου του μήνα που έπεται. Στο δεύτερο εξάμηνο και εντός του πρώτου δεκαήμερου του επόμενου έτους υποβάλλονται συγκεντρωτικά τα συνολικά στοιχεία του έτους

7.ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΣΜΗΝΩΝ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Σε κάθε επιχείρηση ορνίθων αναπαραγωγής ή εκκολαπτήριο χορηγείται κατά τη διαδικασία αδειοδότησης ένας διακριτικός αριθμός σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του Π.Δ 224/1998 (Α' 175) και του Καν. (ΕΚ) αριθ.617/2008 της Επιτροπής της Ε.Ε.

Κάθε σμήνος της επιχείρησης επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία :

- Α)Το διακριτικό αριθμό της επιχείρησης
- Β)Τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η επιχείρηση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους.
- Γ)Την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους

Κάθε δείγμα που λαμβάνεται στο σμήνος και αποστέλλεται στο αρμόδιο κτηνιατρικό εργαστήριο επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία :

- Α)Το διακριτικό αριθμό της επιχείρησης
  - Β)Τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η επιχείρηση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους.
  - Γ)Την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους
  - Δ) την ημερομηνία δειγματοληψίας
  - Ε) τον αύξοντα αριθμό του δείγματος
- Π.χ. Ε- 103/08-03/1/16.08.2008/1

Κάθε δείγμα που λαμβάνεται στο εκκολαπτήριο και αποστέλλεται στο αρμόδιο κτηνιατρικό εργαστήριο επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία:

- Α)το διακριτικό αριθμό του εκκολαπτηρίου
  - Β) το διακριτικό αριθμό του σμήνους παραγωγής των αυγών εκκόλαψης
  - Γ) την ημερομηνία δειγματοληψίας
- Π.χ Ε 100/NL 1000/16.10.2008

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΟΡΝΙΘΕΣ ΩΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ GALLUS GALLUS

1. Υποδείγματα συνοδευτικών εγγράφων και συγκεντρωτικών καταστάσεων για τα δείγματα του αυτοελέγχου στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλας στα σμήνη ωοπαραγωγής του είδους Gallus gallus

Υπόδειγμα Α

Συνοδευτικό δειγμάτων από πτηνοτροφική εκμετάλλευση προς αρμόδια ιδιωτικά εργαστήρια

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Πόλη - Ημ/νία
(Αριθ.Πρωτ.....)
ΠΡΟΣ: Εργαστήριο....

.....
Πληρ.: .....
Τηλ.: .....
Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή δειγμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους Gallus-gallus

A/A	Κωδικός σμήνους	Τύπος εκτροφής (α), (β) *	Πληθυσμός σμήνους	Ηλικία σμήνους σε ημέρες	Εμβολιακή κατάσταση σμήνους	Τύπος** εμβολίου-Όνομα σκευάσματος	Κωδικός δείγματος***	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ)****	Αριθμός δειγμάτων/είδος*****	Ημερομηνία/ώρα δειγματοληψίας	Ημερομηνία αποστολής	Μέσο μεταφοράς

* (α) σε κλωβοστοιχίες ,(β) σε αχυρώνες ή ορνιθώνες ελευθέρως βοσκής

** Ζωντανό ή αδρανοποιημένο

*** Αναγράφονται οι κωδικοί όλων των ληφθέντων δειγμάτων ως εξής:

Κωδ.εκμ/σης	Αρ.θαλάμου	ημ.εκκόλαψης	Ημ.δειγματοληψίας	α/α δειγμ.
-------------	------------	--------------	-------------------	------------

**** α=κόπρانا, β= πτηνά, γ=σκόννη, δ= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

***** π.χ 2 α, 1β,....

Ο ΔΙΕΝΕΡΓΩΝ ΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Β
Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ. πρωτ.:

ΠΡΟΣ: Πτηνοτροφική εκμετάλλευση.....
 ΚΟΙΝ (Μόνο σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος): Τμήμα Κτηνιατρικής Π.Ε.....

Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή αποτελεσμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της
 σαλμονέλλας στις όρνιθες ωοπαγωγής του είδους *Gallus-gallus*

ΣΧΕΤ.:

Α/Α	Κωδικός αριθμός σμήνους	Κωδικός αριθμός δείγματος	Κωδ. Αριθ. δείγματος βιβλίου εργαστηρίου	Αριθμός δειγμάτων/Είδος δείγματος (α,β,γ,δ) Π.χ 2 α, 1δ,	Κατάσταση δείγματος*		Βάρος δείγματος	Ημερομηνία εξέτασης	Αποτέλεσμα για σαλμονέλλα	Χρησιμοποιούμενη μέθοδος για την απομόνωση της σαλμονέλλας
					Καλή	Όχι καλή				
									ΘΕΤΙΚΟ//ΑΡΝΗΤΙΚΟ	

α=κόπρανα, β= πτηνά, γ=σκόνη, δ= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

*Κατά την παραλαβή των δειγμάτων του αυτοελέγχου αυτά ζυγίζονται, θερμομετριούνται, αξιολογείται η κατάστασή του περιέκτη, ...

Στην περίπτωση που η κατάσταση κάποιου δείγματος δεν είναι καλή, να αναφέρεται ο λόγος. Σε αυτήν την περίπτωση δεν θα πρέπει να συνεχίζεται η διαδικασία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Γ
Συνοδευτικό θετικών καλλιεργειών από εργαστήριο που διενεργεί την απομόνωση της *Salmonella spp.*
προς εργαστήριο που διενεργεί την εξέταση οροτυποποίησης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ.Πρωτ.....
 ΠΡΟΣ: Κτην/κό Εργαστήριο Χαλκίδας
 Τ.Θ 19241 Χαλκίδα

.....
 Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή υπόπτων/θετικών καλλιεργειών του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις όρνιθες ωοπαράγωγής του είδους *Gallus-gallus* για οροτυποποίηση

A/A	Κωδικός εκμετάλλευσης	Κωδικός αριθμός σμήνους/Τύπος εκτροφής (α),(β)*	Εμβολιακή κατάσταση σμήνους για τη σαλμονέλλα	Τύπος εμβολίου-Όνομα	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	Αριθ. βιβλίου εργαστηρίου που πραγματοποίησε τη βακτηριολογική απομόνωση της <i>Salmonella spp</i>	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ)**	Ημερομηνία εξέτασης	Αποτέλεσμα για σαλμονέλλα	Χρησιμοποιούμενη μέθοδος για απομόνωση σαλμονέλλας
									ΘΕΤΙΚΟ/ΑΡΝΗΤΙΚΟ	

*(α) σε κλωβοστοιχίες ,(β) σε αχυρώνες ή ορνιθώνες ελευθέρως βοσκής
 ** α=κόπρανα, β= πτηνά, γ=σκόνη, δ= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Δ
Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση

ΚΤΕ Χαλκίδας

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ. πρωτ.:

ΠΡΟΣ: Πτηνοτροφική εκμετάλλευση.....

Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΚΟΙΝ.:1.Εργαστήριο (που έστειλε τη θετική καλλιέργεια) .....
 2. Τμήμα Κτηνιατρικής της Π.Ε.....

ΘΕΜΑ: Αποστολή αποτελεσμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της
 σαλμονέλλας στις όρνιθες ωσπαραγωγής του είδους *Gallus-gallus*

A/ A	Κωδικός εκμετάλλευ- σης	Κωδικός αριθμός σήνους	Εμβολιακή κατάσταση σήνους για τη σαλμονέλλ- α	Τύπος εμβολίου -Όνομα	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤ ΟΣ	Αριθ. βιβλίου εργαστηρίου που πραγματοποιή σε τη βακτηριολογικ ή απομόνωση της <i>Salmonella</i> <i>spp</i>	Κωδικός αριθμός δείγματος βιβλίου οροτυ- πίας	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ)	Ημερομηνία εξέτασης	Ορότυπος

α=κόπρανα, β= πτηνά, γ=σκόνη, δ= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Ε

Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα
(βλέπε αντίστοιχο πίνακα excel)

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΧΣΕΛ ΓΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΟΡΘΙΩΣ ΔΟΤΗΡΑΓΩΓΗΣ

ΣΤΟΙΧΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ				ΑΡΙΘΜΟΣ ISO 6579-1 ΑΝΜΕΤΟ ΠΟΥ ΕΦΗΜΕΡΩΣΗΚΑΝ				ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ 0-ΔΗΛΗΤΙΚΟ				ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ 1-ΘΕΤΙΚΟ				ΟΡΟΤΥΠΟΙ				
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	Α/Α ΤΙΤΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΚΑΔΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	ΗΜΕΡΑ ΣΗΜΗΙΩΤΗΣΗΣ ΗΜΕΡΩΝ	ΟΝΟΜΑΔΙΑ ΕΜΒΟΛΟΥ	ΗΜΕΡΑ ΕΚΚΕΝΣΗΣ	ΗΜΕΡΑ ΠΑΡΑΛΗΨΗΣ	ΠΡΟΣΟΣΤΙΑΣΤΟΙΧΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΛΗΨΗΣ	ΔΕΛΤΑΤΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΚΕΝΣΗΣ	ΔΕΛΤΑΤΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΚΕΝΣΗΣ	ΔΕΛΤΑΤΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΚΕΝΣΗΣ	ΔΕΛΤΑΤΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΚΕΝΣΗΣ	ΔΕΛΤΑΤΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΚΕΝΣΗΣ	ΔΕΛΤΑΤΙ	
1	ΕΣΑΝ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	21/5/2005/12-01-10/12-03-2011	201	ΕΜΒΟΛΟΥ	20/2/2010	8/2/2011		1		1		8/2/2010		0		0			

Υπόδειγμα Ζ

Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία

Αριθ.Πρωτ.....

ΠΡΟΣ: Κτην/κό Εργαστήριο Χαλκίδας

19241 Χαλκίδα

.....

Πληρ.: .....

Τηλ: .....

Fax : .....

Τ.Θ

ΘΕΜΑ: Αποστολή εργαστηριακών αποτελεσμάτων του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις όρνιθες ωοπαραγωγής του είδους Gallus-gallus

Α/Α	Νομός	Κωδικός εκμετάλλευσης	Κωδικός σμήνους	Τύπος εκτροφής (α),(β)	Εμβολιακή κατάσταση σμήνους	Κωδικός δειγμάτων	Είδος δείγματος				Ημ/να παραλαβής	Ημ/νία εξέτασης	Εργαστηριακή μέθοδος οροτυποποίησης	Πλήθος δοκιμών οροτυποποίησης	Ορότυπος
							α	β	γ	δ					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Σύνολο															

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ Ζ

1. Στην στήλη (3) καταγράφεται ο διακριτικός αριθμός της εκμετάλλευσης. Η στήλη αυτή είναι μόνιμη και διαφοροποιείται μόνο αν η εκμετάλλευση είναι ανενεργός για 3 συνεχή έτη οπότε διαγράφεται ή χορηγείται άδεια λειτουργίας νέας εκμετάλλευσης οπότε προστίθεται.
Στο τέλος **σύνολο** αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των εκμεταλλεύσεων από τις οποίες εξετάσθηκαν δείγματα αυτοελέγχου.
2. Στη στήλη (4) καταγράφεται κάθε σμήνος της εκμετάλλευσης όπως διακρίνεται από την εκμετάλλευση.
3. Στην στήλη (5) καταγράφεται ο τύπος εκτροφής του σμήνους ως εξής:
(α) σε κλωβοστοιχίες
(β) σε αχυρώνες ή ορνιθώνες ελευθέρως βοσκής
ώστε στο τέλος «σύνολο» να αθροίζονται κατά είδος τα εκτρεφόμενα σμήνη πχ α)=ο β)=5
4. Στην στήλη (6) καταγράφεται με ΝΑΙ ή ΟΧΙ αν το σμήνος έχει εμβολιαστεί με *S. Enteritis* / *S. Typhimurium* ώστε στο τέλος «σύνολο» να αθροίζονται τα σμήνη πχ. ΝΑΙ=10 ΟΧΙ=0
5. Στην στήλη (7) καταγράφεται ο κωδικός αριθμός των εξετασμένων δειγμάτων αυτοελέγχου.
6. Στις στήλες (8), (9), (10), (11) ο αριθμός των εξετασμένων δειγμάτων αυτοελέγχου, ώστε στο τέλος «σύνολο» να εμφανίζεται το άθροισμα των δειγμάτων αυτοελέγχου της συγκεκριμένης περιόδου, ανά είδος δείγματος.
7. Στη στήλη (14) αναγράφεται η δοκιμή που πραγματοποιείται για την οροτυποποίηση της σαλμονέλλας.
8. Στη στήλη (15) αναγράφεται το πλήθος των δοκιμών οροτυποποίησης που πραγματοποιήθηκαν κατά την παραπάνω χρονική περίοδο.
9. Στην στήλη (16) καταγράφεται ο ορότυπος της σαλμονέλλας που απομονώνεται πχ 5 *S. Enteritis*, 5 *S. Inglantis* κλπ. Στο τέλος σύνολο αθροίζονται κατά είδος πχ *S. Enteritis*=0 *S. Typhimurium*=0 *S. Infantis*=1 ώστε να δίνεται η δυνατότητα υπολογισμού της συχνότητας εμφάνισης κάθε οροτύπου

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ Ζ:

Καταρτίζεται από το ιδιωτικό εργαστήριο που πραγματοποιεί την οροτυποποίηση των δειγμάτων του αυτοελέγχου κατά προτίμηση ηλεκτρονικά και συμπληρώνεται βάσει των στοιχείων που αναγράφονται στα συνοδευτικά έγγραφα των δειγμάτων του αυτοελέγχου (Υπόδειγμα Α).

Υποβάλλεται εγγράφως και ηλεκτρονικά **κάθε εξάμηνο** στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών εντός του πρώτου Δεκαήμερου του μήνα που έπεται. Στο δεύτερο εξάμηνο και εντός του πρώτου δεκαήμερου του επόμενου έτους υποβάλλονται συγκεντρωτικά τα συνολικά στοιχεία του έτους

7.ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΣΜΗΝΩΝ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Όλες οι εκμεταλλεύσεις απόδοσης ορνίθων ωσπαραγωγής οφείλουν να είναι εγκεκριμένες και καταγεγραμμένες σύμφωνα με το Π.Δ 216/2003 (Α 181).

Κάθε σμήνος της εκμετάλλευσης επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία :

- Α) Το διακριτικό αριθμό της εκμετάλλευσης
- Β) Τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η εκμετάλλευση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους.
- Γ) Την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους

Κάθε δείγμα που λαμβάνεται στο σμήνος και αποστέλλεται στο αρμόδιο κτηνιατρικό εργαστήριο επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία :

- Α) Το διακριτικό αριθμό της εκμετάλλευσης
  - Β) Τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η εκμετάλλευση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους.
  - Γ) Την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους
  - Δ) Την ημερομηνία δειγματοληψίας
  - Δ) τον αύξοντα αριθμό του δείγματος
- Πχ. 3ΕΛ54002/1/16.08.2008/20.2.2009/1

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΟΡΝΙΘΙΑ ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ *GALLUS GALLUS*

1. Υποδείγματα συνοδευτικών εγγράφων και συγκεντρωτικών καταστάσεων για τα δείγματα του αυτοελέγχου στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλας στα σμήνη ορνιθίων κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus gallus*

Υπόδειγμα Α

Συνοδευτικό δειγμάτων από πτηνοτροφική εκμετάλλευση προς αρμόδια ιδιωτικά εργαστήρια

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Πόλη - Ημ/νία
(Αριθ.Πρωτ.....)
ΠΡΟΣ: Εργαστήριο....

.....
Πληρ.: .....
Τηλ.: .....
Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή δειγμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus-gallus*

A/A	Κωδικός σμήνους	Τύπος εκτροφής (α), (β), (γ),(δ),(ε)*	Πληθυσμός σμήνους	Ηλικία σμήνους σε ημέρες	Κωδικός δείγματος**	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ)***	Αριθμός δειγμάτων/είδος****	Ημερομηνία/ώρα δειγματοληψίας	Ημερομηνία αποστολής	Μέσο μεταφοράς

* (α) συμβατικό, (β) βιολογικό, (γ) ελεύθερης βοσκής, (δ) περιορισμένης βοσκής, (ε) απεριόριστης βοσκής

** Αναγράφονται οι κωδικοί όλων των ληφθέντων δειγμάτων ως εξής:

Κωδ. Αρ. νομού	Αρ.θαλάμου	Ημ. Τοποθέτ.	Ημ.δειγματ.	α/α δειγμ.
----------------	------------	--------------	-------------	------------

*** α= περιττώματα ,β=σκόνη, γ=ολόκληρα πουλερικά, δ= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

**** π.χ 2 α, 1β,....

Ο ΔΙΕΝΕΡΓΩΝ ΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Β
Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ. πρωτ.:

ΠΡΟΣ: Πτηνοτροφική εκμετάλλευση.....
 ΚΟΙΝ (Μόνο σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος): Τμήμα Κτηνιατρικής Π.Ε.....

Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή αποτελεσμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της
 σαλμονέλλας στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus-gallus*

ΣΧΕΤ.:

Α/Α	Κωδικός αριθμός σμήνους	Κωδικός αριθμός δείγματος	Κωδ. Αριθ. δείγματος βιβλίου εργαστηρίου	Αριθμός δειγμάτων/Είδος δείγματος (α,β,γ,δ) Π.χ 2 α, 1δ,	Κατάσταση δείγματος*		Βάρος δείγματος	Ημερομηνία εξέτασης	Αποτέλεσμα για σαλμονέλλα	Χρησιμοποιούμενη μέθοδος για την απομόνωση της σαλμονέλλας
					Καλή	Όχι καλή				
									ΘΕΤΙΚΟ//ΑΡΝΗΤΙΚΟ	

α= περιττώματα ,β=σκόνη, γ=ολόκληρα πουλερικά, δ= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

*Κατά την παραλαβή των δειγμάτων του αυτοελέγχου αυτά ζυγίζονται, θερμομετριούνται, αξιολογείται η κατάστασή του περιέκτη, ...

Στην περίπτωση που η κατάσταση κάποιου δείγματος δεν είναι καλή, να αναφέρεται ο λόγος. Σε αυτήν την περίπτωση δεν θα πρέπει να συνεχίζεται η διαδικασία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Γ
Συνοδευτικό Θετικών καλλιιεργειών από εργαστήριο που διενεργεί την απομόνωση της *Salmonella spp.*
προς εργαστήριο που διενεργεί την εξέταση οροτυποποίησης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ.Πρωτ.....
 ΠΡΟΣ: Κτην/κό Εργαστήριο Χαλκίδας
 Τ.Θ 19241 Χαλκίδα

.....
 Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή υπόπτων/θετικών καλλιιεργειών του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις όρνιθες αναπαραγωγής του είδους *Gallus-gallus* για οροτυποποίηση

A/A	Κωδικός εκμετάλλευσης	Κωδικός αριθμός σμήνους/Τύπος εκτροφής (α),(β), (γ),(δ), (ε)*	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	Αριθ. βιβλίου εργαστηρίου που πραγματοποίησε τη βακτηριολογική απομόνωση της <i>Salmonella spp</i>	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ)**	Ημερομηνία εξέτασης	Αποτέλεσμα για σαλμονέλλα	Χρησιμοποιούμενη μέθοδος για απομόνωση σαλμονέλλας
							ΘΕΤΙΚΟ/ΑΡΝΗΤΙΚΟ	

*((α) συμβατικό,(β) βιολογικό,(γ) ελεύθερης βοσκής,(δ) περιορισμένης βοσκής,(ε) απεριόριστης βοσκής
 ** α= περιττώματα ,β=σκόνη, γ=ολόκληρα πουλερικά, δ= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Δ
Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση

ΚΤΕ Χαλκίδας

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ. πρωτ.:

ΠΡΟΣ: Πτηνοτροφική εκμετάλλευση.....

Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΚΟΙΝ.:1.Εργαστήριο (που έστειλε τη θετική καλλιέργεια) .....
 2. Τμήμα Κτηνιατρικής της Π.Ε.....

ΘΕΜΑ: Αποστολή αποτελεσμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους *Gallus-gallus*

A/A	Κωδικός εκμετάλλευσης	Κωδικός αριθμός σμήνους	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	Αριθ. βιβλίου εργαστηρίου που πραγματοποιήσε τη βακτηριολογική απομόνωση της <i>Salmonella spp</i>	Κωδικός αριθμός δείγματος βιβλίου οροτυπίας	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ)	Ημερομηνία εξέτασης	Ορότυπος

α= περιττώματα ,β=σκόνη, γ=ολόκληρα πουλερικά, δ= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Ε

Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα
(βλέπε αντίστοιχο πίνακα excel)

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ EXCEL ΓΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΟΡΝΙΘΙΑ ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΣΤΟΜΕΙΑ ΕΚΤΡΟΦΗΣ		ΗΜΕΡΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ	ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚΤΡΟΦΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ISO 6579- ANNEK D	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΞΕΤΑΣΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΞΕΤΑΣΙΣ	ΟΡΟΤΥΠΟΙ
	ΑΙΤ/ΑΚΑΡΝΙΑΣ	ΕΚΤΡΟΦΗΣ						
Α/Α	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΕΣΙΑΣ ΚΗΣΜΕΤΑΛ	26	ΚΩΔ.ΔΕΓΜ.	ΜΑΑΚΤΑΟ	ΕΝΙΛΑΠΣΗ	1*	ΑΛΛΟΣ
1	ECON	ΑΙΤ/ΑΚΑΡΝΙΑΣ	19/1/2010	ΚΩΔ.ΔΕΓΜ. ΗΜΕΡΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ	2	ΕΝΙΛΑΠΣΗ	12/2/2010	S. Enteritidis S. Typhimurium S. Infantis S. Hadar S. Virchow
			11/2/2010	ΔΕΙΓΜΑΤΑ	1	ΕΝΙΛΑΠΣΗ	0	ΠΑΡΑΡΤΗΡΗΣΕΙΣ

Υπόδειγμα Ζ

Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία

Αριθ.Πρωτ.....

ΠΡΟΣ: Κτην/κό Εργαστήριο Χαλκίδας

Τ.Θ

19241 Χαλκίδα

.....

Πληρ.: .....

Τηλ: .....

Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή εργαστηριακών αποτελεσμάτων οροτυποποίησης του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στα ορνίθια κρεατοπαραγωγής του είδους Gallus-gallus

Α/Α	Νομός	Κωδικός εκμετάλλευσης	Κωδικός σμήνους	Τύπος εκτροφής (α),(β), (γ),(δ), (ε)	Κωδικός δειγμάτων	Είδος δείγματος				Ημ/να παραλαβής	Ημ/νία εξέτασης	Εργαστηριακή μέθοδος οροτυποποίησης	Πλήθος δοκιμών οροτυποποίησης	Ορότυπος
						α	β	γ	δ					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Σύνολο														

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ Ζ

1. Στην στήλη (3) καταγράφεται ο διακριτικός αριθμός της εκμετάλλευσης. Η στήλη αυτή είναι μόνιμη και διαφοροποιείται μόνο αν η εκμετάλλευση είναι ανενεργός για 3 συνεχή έτη οπότε διαγράφεται ή χορηγείται άδεια λειτουργίας νέας εκμετάλλευσης οπότε προστίθεται.

Στο τέλος **σύνολο** αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των εκμεταλλεύσεων από τις οποίες εξετάστηκαν δείγματα αυτοελέγχου.

2. Στη στήλη (4) καταγράφεται κάθε σμήνος της εκμετάλλευσης όπως διακρίνεται από την εκμετάλλευση.

3. Στην στήλη (5) καταγράφεται η παραγωγική κατεύθυνση του σμήνους ως εξής:

- (α) συμβατικό,
- (β) βιολογικό,
- (γ) ελεύθερης βοσκής,
- (δ) περιορισμένης βοσκής,
- (ε) απεριόριστης βοσκής

ώστε στο τέλος «σύνολα» να αθροίζονται κατά είδος τα εκτρεφόμενα σμήνη πχ α)=ο β)=5 γ)=10

4. Στην στήλη (6) καταγράφεται ο κωδικός αριθμός των εξετασμένων δειγμάτων αυτοελέγχου, ώστε στο τέλος «σύνολο» να εμφανίζεται το άθροισμα των δειγμάτων αυτοελέγχου της συγκεκριμένης περιόδου.

6. Στις στήλες (7), (8), (9), (10) καταγράφεται ο αριθμός των εξετασμένων δειγμάτων αυτοελέγχου, ώστε στο τέλος «σύνολο» να εμφανίζεται το άθροισμα των δειγμάτων αυτοελέγχου της συγκεκριμένης περιόδου, ανά είδος δείγματος.

7. Στη στήλη (13) αναγράφεται η δοκιμή οροτυποποίησης που πραγματοποιείται για τη σαλμονέλλα.

8. Στη στήλη (14) αναγράφεται το πλήθος των δοκιμών οροτυποποίησης που πραγματοποιήθηκαν κατά την παραπάνω χρονική περίοδο.

9. Στην στήλη (15) καταγράφεται ο ορότυπος της σαλμονέλλας που απομονώνεται πχ *S. Enteritis*, *S. Inglantis* κλπ. Στο τέλος σύνολα αθροίζονται κατά είδος πχ *S. Enteritis*=0 *S. Typhimurium*=0 *S. Infantis*=1 ώστε να δίνεται η δυνατότητα υπολογισμού της συχνότητας εμφάνισης κάθε οροτύπου

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ Ζ:

Καταρτίζεται από το ιδιωτικό εργαστήριο που πραγματοποιεί την οροτυποποίηση των δειγμάτων του αυτοελέγχου κατά προτίμηση ηλεκτρονικά και συμπληρώνεται βάσει των στοιχείων που αναγράφονται στα συνοδευτικά έγγραφα των δειγμάτων του αυτοελέγχου (Υπόδειγμα Α).

Υποβάλλεται εγγράφως και ηλεκτρονικά **κάθε εξάμηνο** στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών εντός του πρώτου Δεκαήμερου του μήνα που έπεται. Στο δεύτερο εξάμηνο και εντός του πρώτου δεκαήμερου του επόμενου έτους υποβάλλονται συγκεντρωτικά τα συνολικά στοιχεία του έτους

7.ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ, ΣΜΗΝΩΝ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Λόγω έλλειψης επίσημης κωδικοποίησης των εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής, θα πρέπει η κάθε Δ/ση Κτηνιατρικής να δημιουργήσει ένα αρχείο ,στο οποίο να κωδικοποιεί όλες τις εκμεταλλεύσεις ορνιθίων κρεατοπαραγωγής του νομού της. Για την κωδικοποίηση των εκμεταλλεύσεων ορνιθίων κρεατοπαραγωγής προτείνεται ο ακόλουθος τρόπος:

Κωδικός αριθμός νομού σύμφωνα με τους κωδικούς δήμων και κοινοτήτων/αύξοντα αριθμός εκμετάλλευσης

Για παράδειγμα , έστω ότι η Θεσσαλονίκη έχει 30 εκμεταλλεύσεις κρεατοπαραγωγής. Οι κωδικοί των παραπάνω εκμεταλλεύσεων για τις ανάγκες του προγράμματος θα είναι : ΘΕΣ 54/1, ΘΕΣ54/2,.....ΘΕΣ54/30.

Είναι πολύ σημαντικό να διατηρούνται οι ίδιοι κωδικοί των εκμεταλλεύσεων καθόλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος. Ακόμη και στην περίπτωση που κάποια εκμετάλλευση σταματήσει τη λειτουργία της, ο κωδικός της δε θα δοθεί σε κάποια άλλη εκμετάλλευση.

Οι παραπάνω κωδικοί αριθμοί πρέπει να κοινοποιούνται στις εκμεταλλεύσεις ορνιθίων κρεατοπαραγωγής κάθε νομού.

Κάθε σμήνος της εκμετάλλευσης επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία :

- A)Τον δημιουργούμενο, από την οικεία Δ/ση Κτηνιατρικής, κωδικό αριθμό εκμετάλλευσης.
- B)Τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η εκμετάλλευση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους.
- Γ) Την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους

Κάθε δείγμα που λαμβάνεται στο σμήνος και αποστέλλεται στο αρμόδιο κτηνιατρικό εργαστήριο επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία :

- A)Τον δημιουργούμενο, από την οικεία Δ/ση Κτηνιατρικής, κωδικό αριθμό εκμετάλλευσης.
  - B)Τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η εκμετάλλευση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους.
  - Γ) Την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους
  - Δ) την ημερομηνία δειγματοληψίας
  - Ε) τον αύξοντα αριθμό του δείγματος
- Πχ. ΘΕΣ54/1/1/16.08.2009/08.09.2009/1

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΑΛΜΟΝΕΛΛΩΣΗΣ ΣΤΙΣ ΙΝΔΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

1. Υποδείγματα συνοδευτικών εγγράφων και συγκεντρωτικών καταστάσεων για τα δείγματα του αυτοελέγχου στο πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος ελέγχου της σαλμονέλλας στα σμήνη ινδορνίθων αναπαραγωγής και πάχυνσης

Υπόδειγμα Α

Συνοδευτικό δειγμάτων από πτηνοτροφική εκμετάλλευση προς αρμόδια ιδιωτικά εργαστήρια

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Πόλη - Ημ/νία
(Αριθ.Πρωτ.....)
ΠΡΟΣ: Εργαστήριο....

.....
Πληρ.: .....
Τηλ.: .....
Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή δειγμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις ινδορνίθες αναπαραγωγής και πάχυνσης

ΕΙΔΟΣ ΙΝΔΟΡΝΙΘΩΝ: ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ (σημειώνεται ανάλογα)

A/A	Κωδικός σμήνους	Έχουν πρόσβαση σε ανοιχτό χώρο; (α), (β)	Πληθυσμός σμήνους	Ηλικία σμήνους σε ημέρες	Εμβολιακή κατάσταση σμήνους	Τύπος** εμβολίου-Όνομα σκευάσματος	Κωδικός δείγματος***	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ), (ε)****	Αριθμός δειγμάτων/είδος*****	Ημερομηνία/ώρα δειγματοληψίας	Ημερομηνία αποστολής	Μέσο μεταφοράς

*(α)= ναι, (β)=όχι

** Ζωντανό ή αδρανοποιημένο

*** Αναγράφονται οι κωδικοί όλων των ληφθέντων δειγμάτων ως εξής:

Κωδ.εκμ/σης	Αρ.θαλάμου	ημ.εκκόλαψης	Ημ.δειγματοληψίας	α/α δειγμ.
-------------	------------	--------------	-------------------	------------

**** α=κόπρανα, β= τσόφλια, γ= πτηνά, δ=σκόνη, ε= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

***** π.χ 2 α, 1β,....

Ο ΔΙΕΝΕΡΓΩΝ ΤΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Β
Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ. πρωτ.:

ΠΡΟΣ: Πτηνοτροφική εκμετάλλευση.....
 ΚΟΙΝ (Μόνο σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος): Τμήμα Κτηνιατρικής Π.Ε.....

Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΘΕΜΑ: ΘΕΜΑ: Αποστολή δειγμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης
 ΕΙΔΟΣ ΙΝΔΟΡΝΙΘΩΝ: ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ (σημειώνεται ανάλογα)
 ΣΧΕΤ.:

Α/Α	Κωδικός αριθμός σμήνους	Κωδικός αριθμός δείγματος	Κωδ. Αριθ. δείγματος βιβλίου εργαστηρίου	Αριθμός δειγμάτων/Είδος δείγματος (α,β,γ,δ,ε) Π.χ 2 α, 1δ,	Κατάσταση δείγματος*		Βάρος δείγματος	Ημερομηνία εξέτασης	Αποτέλεσμα για σαλμονέλλα	Χρησιμοποιούμενη μέθοδος για την απομόνωση της σαλμονέλλας
					Καλή	Όχι καλή				
									ΘΕΤΙΚΟ//ΑΡΝΗΤΙΚΟ	

α=κόπρανα, β= τσόφλια, γ= πτηνά, δ=σκόνη, ε= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

*Κατά την παραλαβή των δειγμάτων του αυτοελέγχου αυτά ζυγίζονται, θερμομετριούνται, αξιολογείται η κατάστασή του περιέκτη, ...

Στην περίπτωση που η κατάσταση κάποιου δείγματος δεν είναι καλή, να αναφέρεται ο λόγος. Σε αυτήν την περίπτωση δεν θα πρέπει να συνεχίζεται η διαδικασία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Γ
Συνοδευτικό θετικών καλλιεργειών από εργαστήριο που διενεργεί την απομόνωση της *Salmonella spp.*
προς εργαστήριο που διενεργεί την εξέταση οροτυποποίησης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ.Πρωτ.....
 ΠΡΟΣ: Κτην/κό Εργαστήριο Χαλκίδας
 Τ.Θ 19241 Χαλκίδα

.....
 Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΘΕΜΑ: Αποστολή δειγμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις ινδόνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης
 ΕΙΔΟΣ ΙΝΔΟΡΝΙΘΩΝ: ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ (σημειώνεται ανάλογα)

A/A	Κωδικός εκμετάλλευσης	Κωδικός αριθμός σμήνους/ Έχουν πρόσβαση σε ανοιχτό χώρο;* (α), (β)	Εμβολιακή κατάσταση σμήνους για τη σαλμονέλλα	Τύπος εμβολίου-Όνομα	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	Αριθ. βιβλίου εργαστηρίου που πραγματοποίησε τη βακτηριολογική απομόνωση της <i>Salmonella spp</i>	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ)**	Ημερομηνία εξέτασης	Αποτέλεσμα για σαλμονέλλα	Χρησιμοποιούμενη μέθοδος για απομόνωση σαλμονέλλας
									ΘΕΤΙΚΟ/ΑΡΝΗΤΙΚΟ	

*(α)= ναι, (β)=όχι

**α=κόπρανα, β= τσόφλια, γ= πτηνά, δ=σκόνη, ε= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Δ
Διαβίβαση απάντησης εργαστηριακού αποτελέσματος οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου
προς πτηνοτροφική εκμετάλλευση

ΚΤΕ Χαλκίδας

Πόλη - Ημ/νία
 Αριθ. πρωτ.:

ΠΡΟΣ: Πτηνοτροφική εκμετάλλευση.....

Πληρ.: .....
 Τηλ.: .....
 Fax : .....

ΚΟΙΝ.:1.Εργαστήριο (που έστειλε τη θετική καλλιέργεια) .....
 2. Τμήμα Κτηνιατρικής της Π.Ε.....

ΘΕΜΑ: Αποστολή δειγμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις ινδόρνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης
 ΕΙΔΟΣ ΙΝΔΟΡΝΙΘΩΝ: ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ (σημειώνεται ανάλογα)

A/A	Κωδικός εκμετάλλευσης	Κωδικός αριθμός σμήνους	Εμβολιακή κατάσταση σμήνους για τη σαλμονέλλα	Τύπος εμβολίου -Όνομα	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	Αριθ. βιβλίου εργαστηρίου που πραγματοποιήσε τη βακτηριολογική απομόνωση της <i>Salmonella spp</i>	Κωδικός αριθμός δείγματος βιβλίου οροτυπίας	Είδος δείγματος (α), (β), (γ), (δ), (ε)	Ημερομηνία εξέτασης	Ορότυπος

α=κόπρανα, β= τσόφλια, γ= πτηνά, δ=σκόνη, ε= άλλο δείγμα πχ δείγμα επιφάνειας (προσδιορίστε)
 Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

Υπόδειγμα Ζ

Εξαμηνιαία κοινοποίηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων οροτυποποίησης δειγμάτων αυτοελέγχου στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Σαλμονέλλα

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ.....

Πόλη - Ημ/νία

Αριθ.Πρωτ.....

ΠΡΟΣ: Κτην/κό Εργαστήριο Χαλκίδας

Τ.Θ

19241 Χαλκίδα

.....

Πληρ.: .....

Τηλ: .....

Fax : .....

ΘΕΜΑ: ΘΕΜΑ: ΘΕΜΑ: Αποστολή δειγμάτων αυτοελέγχου του Προγράμματος Ελέγχου της σαλμονέλλας στις ινδόνιθες αναπαραγωγής και πάχυνσης
ΕΙΔΟΣ ΙΝΔΟΡΝΙΘΩΝ: ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ (σημειώνεται ανάλογα)

Α/Α	Νομός	Κωδικός εκμετάλλευσης	Κωδικός σμήνους	Έχουν πρόσβαση σε ανοιχτό χώρο; (α), (β)	Εμβολιαστική κατάσταση σμήνους	Κωδικός δειγμάτων	Είδος δείγματος				Ημ/να παραλαβής	Ημ/νία εξέτασης	Εργαστηριακή μέθοδος οροτυποποίησης	Πλήθος δοκιμών οροτυποποίησης	Ορότυπος
							α	β	γ	δ					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Σύνολο															

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σφραγίδα-Υπογραφή

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ Ζ

1. Στην στήλη (3) καταγράφεται ο διακριτικός αριθμός της εκμετάλλευσης. Η στήλη αυτή είναι μόνιμη και διαφοροποιείται μόνο αν η εκμετάλλευση είναι ανενεργός για 3 συνεχή έτη οπότε διαγράφεται ή χορηγείται άδεια λειτουργίας νέας εκμετάλλευσης οπότε προστίθεται.

Στο τέλος **σύνολο** αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των εκμεταλλεύσεων από τις οποίες εξετάστηκαν δείγματα αυτοελέγχου.

2. Στη στήλη (4) καταγράφεται κάθε σμήνος της εκμετάλλευσης όπως διακρίνεται από την εκμετάλλευση.

3. Στην στήλη (5) καταγράφεται:

(α)=ναι

(β) =όχι

ώστε στο τέλος «σύνολα» να αθροίζονται κατά είδος τα εκτρεφόμενα σμήνη πχ α)=ο β)=5

4. Στην στήλη (6) καταγράφεται με ΝΑΙ ή ΟΧΙ αν το σμήνος έχει εμβολιαστεί με *S. Enteritis* / *S. Typhimurium* ώστε στο τέλος «σύνολα» να αθροίζονται τα σμήνη πχ. ΝΑΙ=10 ΟΧΙ=0

5. Στην στήλη (7) καταγράφεται ο αριθμός των εξετασμένων δειγμάτων αυτοελέγχου, ώστε στο τέλος «σύνολο» να εμφανίζεται το άθροισμα των δειγμάτων αυτοελέγχου της συγκεκριμένης περιόδου.

6. Στις στήλες (8), (9), (10), (11) ο αριθμός των εξετασμένων δειγμάτων αυτοελέγχου, ώστε στο τέλος «σύνολο» να εμφανίζεται το άθροισμα των δειγμάτων αυτοελέγχου της συγκεκριμένης περιόδου, ανά είδος δείγματος.

7. Στη στήλη (14) αναγράφεται η δοκιμή που πραγματοποιείται για την απομόνωση της σαλμονέλλας.

8. Στη στήλη (15) αναγράφεται το πλήθος των δοκιμών οροτυποποίησης που πραγματοποιήθηκαν κατά την παραπάνω χρονική περίοδο.

9. Στην στήλη (16) καταγράφεται ο ορότυπος της σαλμονέλλας που απομονώνεται πχ 5 *S. Enteritis*, 5 *S. Inglantis* κλπ. Στο τέλος σύνολα αθροίζονται κατά είδος πχ *S. Enteritis*=0 *S. Typhimurium*=0 *S. Infantis*=1 ώστε να δίνεται η δυνατότητα υπολογισμού της συχνότητας εμφάνισης κάθε οροτύπου

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ Ζ:

Καταρτίζεται από το ιδιωτικό εργαστήριο που πραγματοποιεί την οροτυποποίηση των δειγμάτων του αυτοελέγχου κατά προτίμηση ηλεκτρονικά και συμπληρώνεται βάσει των στοιχείων που αναγράφονται στα συνοδευτικά έγγραφα των δειγμάτων του αυτοελέγχου (Υπόδειγμα Α).

Υποβάλλεται εγγράφως και ηλεκτρονικά **κάθε εξάμηνο** στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλμονελλών εντός του πρώτου Δεκαήμερου του μήνα που έπεται. Στο δεύτερο εξάμηνο και εντός του πρώτου δεκαήμερου του επόμενου έτους υποβάλλονται συγκεντρωτικά τα συνολικά στοιχεία του έτους

7.ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΣΜΗΝΩΝ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Γ1. ΙΝΔΟΡΝΙΘΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Σε κάθε επιχείρηση ινδορνίθων αναπαραγωγής ή εκκολαπτήριο χορηγείται κατά τη διαδικασία αδειοδότησης ένας διακριτικός αριθμός σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του Π.Δ 224/1998 (Α' 175) και του Καν. (ΕΚ) αριθ.617/2008 της Επιτροπής της Ε.Ε.

Κάθε σμήνος της επιχείρησης επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία :

- Α)Το διακριτικό αριθμό της επιχείρησης
- Β)Τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η επιχείρηση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους.
- Γ)Την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους

Κάθε δείγμα που λαμβάνεται στο σμήνος και αποστέλλεται στο αρμόδιο κτηνιατρικό εργαστήριο επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία :

- Α)Το διακριτικό αριθμό της επιχείρησης
  - Β)Τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η επιχείρηση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους.
  - Γ)Την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους
  - Δ) την ημερομηνία δειγματοληψίας
  - Ε) τον αύξοντα αριθμό του δείγματος
- Π.χ. Ε-291/08-07/1/1.1.2010/5.6.2010/1

Κάθε δείγμα που λαμβάνεται στο εκκολαπτήριο και αποστέλλεται στο αρμόδιο κτηνιατρικό εργαστήριο επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία:

- Α)το διακριτικό αριθμό του εκκολαπτηρίου
  - Β) το διακριτικό αριθμό του σμήνους παραγωγής των αυγών εκκόλαψης
  - Γ) την ημερομηνία δειγματοληψίας
- Π.χ Ε -506/08-01/Ε-506/08-07/1/1.1.2010/24.7.2010

Γ2. ΙΝΔΟΡΝΙΘΕΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

Λόγω έλλειψης επίσημης κωδικοποίησης των εκμεταλλεύσεων ινδορνίθων πάχυνσης, θα πρέπει η κάθε Δ/νση Κτηνιατρικής να δημιουργήσει ένα αρχείο ,στο οποίο να κωδικοποιεί όλες τις εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης του νομού της. Για την κωδικοποίηση των παραπάνω εκμεταλλεύσεων προτείνεται ο ακόλουθος τρόπος:

Κωδικός αριθμός νομού σύμφωνα με τους κωδικούς δήμων και κοινοτήτων/αύξοντα αριθμός εκμετάλλευσης

Για παράδειγμα , έστω ότι η Θεσσαλονίκη έχει 30 εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης. Οι κωδικοί των παραπάνω εκμεταλλεύσεων για τις ανάγκες του προγράμματος θα είναι : ΘΕΣ 54/1, ΘΕΣ54/2,.....ΘΕΣ54/30.

Είναι πολύ σημαντικό να διατηρούνται οι ίδιοι κωδικοί των εκμεταλλεύσεων καθόλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος. Ακόμη και στην περίπτωση που κάποια εκμετάλλευση σταματήσει τη λειτουργία της , ο κωδικός της δε θα δοθεί σε κάποια άλλη εκμετάλλευση.

Οι παραπάνω κωδικοί αριθμοί πρέπει να κοινοποιούνται στις εκμεταλλεύσεις ινδορνίθων πάχυνσης κάθε νομού.

Κάθε σμήνος της εκμετάλλευσης επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία :

- Α)Τον δημιουργούμενο, από την οικεία Δ/νση Κτηνιατρικής, κωδικό αριθμό εκμετάλλευσης.
- Β)Τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η εκμετάλλευση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους.
- Γ) Την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους

Κάθε δείγμα που λαμβάνεται στο σμήνος και αποστέλλεται στο αρμόδιο κτηνιατρικό εργαστήριο επισημαίνεται με τα ακόλουθα στοιχεία :

- Α)Τον δημιουργούμενο, από την οικεία Δ/νση Κτηνιατρικής, κωδικό αριθμό εκμετάλλευσης.
- Β)Τον αριθμό αναγνώρισης του θαλάμου, εάν η εκμετάλλευση αποτελείται από περισσότερους του ενός θαλάμους.

- Γ) Την ημερομηνία εκκόλαψης του σμήνους
  - Δ) την ημερομηνία δειγματοληψίας
  - Ε) τον αύξοντα αριθμό του δείγματος
- Πχ. ΘΕΣ54/1/1/16.08.2009/08.09.2009/1

ΜΕΡΟΣ 3.

1. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΕΝΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΣΤΑ ΕΠΕΣ

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΣΤΑ ΕΠΕΣ

**3. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ
ΣΤΑ ΕΠΕΣ**

1.ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΕΝΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΣΤΑ

ΕΠΕΣ

Οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ένα ιδιωτικό εργαστήριο που συμμετέχει στα ΕΠΕΣ είναι:

1. Να εφαρμόζει την μέθοδο ISO 6579:2002/Amd1:2007- Annex D για την ανίχνευση των σαλμονελλών όπως ορίζεται στους Κανονισμούς και τις εκάστοτε αποφάσεις των προγραμμάτων ελέγχου της σαλμονέλλας, και αν χρησιμοποιεί άλλη μέθοδο να τεκμηριώνει ότι αυτή είναι επιπλέον επικυρωμένη σύμφωνα με την τρέχουσα έκδοση του πρότυπου EN/ISO 16140.
2. Να είναι διαπιστευμένο από τον Εθνικό Φορέα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ) ή άλλο ισοδύναμο οργανισμό διαπίστευσης για την ανίχνευση *Salmonella spp* με τη δοκιμή της ISO 6579:2002/Amd1:2007- Annex D ή άλλη εναλλακτική μέθοδο ή να βρίσκεται στο τελικό στάδιο της διαπίστευσης (αναμονή έκδοσης πιστοποιητικού Φορέα Διαπίστευσης). Τα νεοϊδρυόμενα εργαστήρια θα πρέπει να εφαρμόζουν σύστημα ποιότητας και να τεκμηριώνουν εκδήλωση ενδιαφέροντος για διαπίστευση όταν υποβάλλουν την αίτηση συμμετοχής στα ΕΠΕΣ, ώστε σε διάστημα 6-8 μηνών να διαπιστευθεί για τη συγκεκριμένη δοκιμή.
3. Εφόσον προβαίνει σε οροτυποποίηση των στελεχών που απομονώνει, να είναι διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ ή άλλο ισοδύναμο οργανισμό διαπίστευσης για την οροτυπία στελεχών σαλμονελλών ή να βρίσκεται στο τελικό στάδιο της διαπίστευσης (αναμονή έκδοσης πιστοποιητικού Φορέα Διαπίστευσης).
4. Να συμμετέχει στην ετήσια διεργαστηριακή δοκιμή (ring test) για την ανίχνευση των σαλμονελλών που διοργανώνει το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τις Σαλμονέλλες. Τα έξοδα συμμετοχής στις παραπάνω δοκιμές, εφόσον υπάρχουν, επιβαρύνουν τα ιδιωτικά εργαστήρια. Όσα εργαστήρια προβαίνουν σε ολική ή/και μερική οροτυποποίηση των στελεχών για τους ορότυπους που λαμβάνονται μέτρα, συμμετέχουν και σε ετήσια διεργαστηριακή δοκιμή (ring test) για την οροτυπία.
5. Να συμμετέχει στα εκπαιδευτικά σεμινάρια και ενημερωτικές συγκεντρώσεις που διοργανώνει το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τις Σαλμονέλλες.
6. Να γνωρίζει τις ισχύουσες εθνικές και κοινοτικές διατάξεις που αφορούν την εφαρμογή των ΕΠΕΣ, να είναι ενημερωμένο για τις πρόσφατες εκδόσεις των αποφάσεων και εγκυκλίων και να τηρεί τα στοιχεία που απαιτεί το πρόγραμμα, όπως ελάχιστες ποσότητες δειγμάτων, ελάχιστο βάρος δειγμάτων, χρόνος διενέργειας της ανάλυσης, κλπ., και συμπεριλαμβάνει στα απαντητικά έγγραφα του όλα τα στοιχεία που υπάρχουν στα σχετικά υποδείγματα .
7. Να κοινοποιεί τα θετικά για σαλμονέλλα αποτελέσματα στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή της Περιφερειακής Ενότητας.
8. Να αποστέλλει ηλεκτρονικά ανά εξάμηνο τα συγκεντρωτικά στοιχεία που αφορούν τα Εθνικά Προγράμματα Ελέγχου της σαλμονέλλας στο ΕΕΑΣ, σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες.

9. Οι υπεύθυνοι των εργαστηρίων (ιδιοκτήτες/ διευθύνοντες) υποχρεούνται να έχουν την αναγκαία τεκμηριωμένη επιστημονική και τεχνική επάρκεια (ειδικότητα ή εξειδίκευση κατόπιν μακροχρόνιας άσκησης μικροβιολογικών δοκιμών, τουλάχιστον 2 ετών).
10. Οι υπεύθυνοι των εργαστηρίων οφείλουν να ενημερώνουν άμεσα για κάθε σημαντική αλλαγή που θα επέλθει στη λειτουργία τους ή στα στοιχεία τους (διεύθυνση, τηλέφωνο, κτλ).

Γ. Η διαδικασία συμμετοχής των ιδιωτικών εργαστηρίων στα ΕΠΕΣ είναι:

1. Υποβολή αίτησης του ενδιαφερόμενου εργαστηρίου στο ΕΕΑΣ, συνοδευόμενη με τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α).Φωτοαντίγραφο του ισχύοντος πιστοποιητικού διαπίστευσής τους και του Επίσημου Πεδίου Εφαρμογής της Διαπίστευσης (ΕΠΕΔ), ή βεβαίωση του Φορέα Διαπίστευσης που θα τεκμηριώνεται το στάδιο στο οποίο βρίσκεται το εργαστήριο σε σχέση με τη διαπίστευση.

β.)Αποδεικτικά στοιχεία συμμετοχής τους σε σχετικά διεργαστηριακά σχήματα αποδεκτά από το Ε.Ε.Α.Σ, με επιτυχές αποτέλεσμα.

γ) Συμπληρωμένο το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εργαστηρίων που περιέχεται στο εγχειρίδιο για τα ιδιωτικά εργαστήρια που συμμετέχουν στα ΕΠΕΣ.

δ).Αντίγραφα εγγράφων που τεκμηριώνουν την επιστημονική ή/και τεχνική επάρκεια του υπεύθυνου του εργαστηρίου.

2. Ο φάκελος με τα δικαιολογητικά αποστέλλεται στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/νσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Δνσης Κτηνιατρικής, δια του ΕΕΑΣ, το οποίο μετά τη μελέτη του τον προωθεί, συνοδευόμενο με σχετική έκθεση αξιολόγησης, στην Κεντρική Υπηρεσία .

3. Το αρμόδιο ως άνω τμήμα χορηγεί στον ενδιαφερόμενο τη «Βεβαίωση συμμετοχής στα ΕΠΕΣ» και το εργαστήριο καταχωρείται στον «Κατάλογο Ιδιωτικών Εργαστηρίων που συμμετέχουν στα ΕΠΕΣ» στον διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ο κατάλογος αυτός ενημερώνεται για κάθε αλλαγή και είναι στη διάθεση άλλων αρμόδιων αρχών και του κοινού.

4. Η «Βεβαίωση συμμετοχής στα ΕΠΕΣ» θα ισχύει για ένα έτος και θα ακυρώνεται σε περίπτωση διαπίστωσης μη τήρησης των σχετικών προϋποθέσεων που καθορίζονται στο προηγούμενο σημείο Β, με επακόλουθη διαγραφή από τον «Κατάλογο Ιδιωτικών Εργαστηρίων που συμμετέχουν στα ΕΠΕΣ».

5. Η αίτηση ανανέωσης θα πρέπει να υποβάλλεται τρεις μήνες πριν την εκπνοή της προηγούμενης, συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά α, β, και γ του σημείου Γ1.

6.Τυχόν απόρριψη του αιτήματος συμμετοχής θα αιτιολογείται εγγράφως .

3.ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ
ΣΤΑ ΕΠΕΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΩΝ

ΜΕΡΟΣ 1^ο

Όνομα εργαστηρίου/ επιχείρησης:.....

Ταχυδρομική Διεύθυνση (πλήρης):.....

Αριθμός τηλεφώνου*:.....

Αριθμός φαξ*:.....

Ηλεκτρονική Δ/νση**:.....

Όνομα αιτούντος:.....

Θέση που κατέχει στην επιχείρηση:.....

Όνομα επιστημονικού υπεύθυνου: .....

Όνομα υπεύθυνου επικοινωνίας: .....

*Αναγράφεται ο αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιότυπου που χρησιμοποιείται συνήθως από το εργαστήριο

** αναγράφεται μόνο μία ηλεκτρονική διεύθυνση, αυτή που χρησιμοποιείται καθημερινά στο εργαστήριο

ΜΕΡΟΣ 2^ο

1. στα πλαίσια των προγραμμάτων ελέγχου της σαλμονέλλας, για τις ανάγκες των αυτοελέγχων των επιχειρήσεων, σε τι είδος δείγματος προβαίνετε σε αναλύσεις;

- μάκτρα
- περιττώματα
- σκόνη
- θραύσματα κελυφών αυγών
- χαρτί εκκόλαψης/μεταφοράς
- νεοσσοί
- άλλο (προσδιορίστε).....

2. ποια μέθοδο εφαρμόζετε για την ανίχνευση των σαλμονελλών;

- ISO 6579:2002/ 1η αναθεώρηση 2007/ παράρτημα D
- άλλη (προσδιορίστε).....

- Αν άλλη είναι τεκμηριωμένα ισοδύναμη εναλλακτική έναντι της ISO 6579:2002/1η αναθεώρηση 2007/ παράρτημα D; .....

3. Είναι το εργαστήριό σας διαπιστευμένο για την Ανίχνευση *Salmonella* spp ως προς το παράρτημα D της ISO 6579:2002/ 1η αναθεώρηση 2007;

- ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ΟΧΙ έχετε υποβάλει αίτηση διαπίστευσης σας σε Φορέα Διαπίστευσης;

- ΝΑΙ Ημερομηνία:..... ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ σε ποιο στάδιο βρίσκεστε και πότε αναμένετε την έκδοση του Πιστοποιητικού;

.....
.....

4. συμμετέχετε σε σχήματα ελέγχου ποιότητας για την ανίχνευση σαλμονελλών από περιττωματικά υλικά και δείγματα προερχόμενα από την πρωτογενή παραγωγή;

- ΝΑΙ ΟΧΙ

αν ΝΑΙ αναφέρατε διεργαστηριακό.....

.....

5. προβαίνετε στην οροτυποποίηση των στελεχών σαλμονελλών που απομονώνετε, πέραν του ελέγχου με πολυδύναμους αντιορούς για την έκδοση αποτελέσματος ως ορίζει η ISO 6579;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος πως χαρακτηρίζετε το στέλεχος στην απάντησή σας προς τους πελάτες;

Salmonella spp

Salmonella της Ομάδας..... (του σχήματος *White-Kauffmann-Le Minor*)

S.Typhimurium / *S.Enteritidis*

S. ..... (Όνομα στελέχους σύμφωνα με το σχήμα *White-Kauffmann-Le Minor*)

άλλο (προσδιορίστε).....

7. τι αντιδραστήρια χρησιμοποιείτε για την οροτυποποίηση;

αντιορούς σαλμονελλών

άλλο(προσδιορίστε).....

8. μέχρι ποιού σημείου προχωράτε στην οροτυποπία;

προσδιορισμός γένους (*Salmonella* spp)

προσδιορισμός ομάδας (του σχήματος *White-Kauffmann-Le Minor*)

πλήρης οροτυποποίηση για *S. Enteritidis* (σωματικά και βλεφαριδικά αντιγόνα)

πλήρης οροτυποποίηση για *S.Typhimurium* (σωματικά και βλεφαριδικά αντιγόνα 1^{ns} και 2^{ns} φάσης)

προσδιορισμός του οροτύπου σύμφωνα με το σχήμα *White-Kauffmann-Le Minor*

9. Είναι το εργαστήριό σας διαπιστευμένο για την οροτυποποίηση των στελεχών σαλμονελλών;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

• αν ΟΧΙ, έχετε πρόθεση να διαπιστευτείτε;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

• αν ΝΑΙ έχετε κάνει σχετική αίτηση σε Φορέα Διαπίστευσης και πότε;

ΝΑΙ Ημερομηνία:.....

ΟΧΙ

10. Για ποιους ορότυπους του σχήματος *White-Kauffmann-Le Minor* είστε διαπιστευμένοι ή έχετε πρόθεση να διαπιστευτείτε;

S.Typhimurium

S.Enteritidis

άλλο (σχολιάστε).....

11. συμμετέχετε σε σχήματα ελέγχου ποιότητας για την οροτυπία σαλμονελλών;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

αν ΝΑΙ αναφέρατε όνομα και φορέα διεργαστηριακού .....

ΜΕΡΟΣ 3^ο

Συμπληρώνεται από όσα εργαστήρια δεν είναι ακόμη διαπιστευμένα

1. Έχετε πρόθεση να διαπιστευτείτε για την Ανίχνευση *Salmonella* spp από περιττώματα ζώων και δείγματα από τα στάδια της πρωτογενούς παραγωγής σύμφωνα με το παράρτημα D της ISO 6579:2002/1η αναθεώρηση 2007 ή με άλλη τεκμηριωμένα ισοδύναμη εναλλακτική μέθοδο;

ISO 6579:2002/1η αναθεώρηση 2007/ παράρτημα D

άλλη : (αναφέρατε μέθοδο) .....

2. Έχετε υποβάλλει αίτηση διαπίστευσης στο ΕΣΥΔ, και πότε;

ΝΑΙ (συμπληρώστε ημερομηνία):.....

ΟΧΙ (σχολιάστε τους λόγους).....

3. Στην αίτησή σας έχετε συμπεριλάβει και την οροτυποποίηση *Salmonella* spp ;

ΝΑΙ (συμπληρώστε ημερομηνία):.....

ΟΧΙ

4. Εάν ΝΑΙ στις ερωτήσεις (1) και (2) σε ποιο στάδιο της διαδικασίας διαπίστευσης βρίσκεται το εργαστήριό σας;

.....
.....

5. το προσωπικό που απασχολείται με την ανίχνευση ή/και οροτυπία των σαλμονελλών έχει

ειδικότητα (τίτλος σπουδών).....

εμπειρία (χρόνος εμπειρίας - πεδίο).....

εκπαιδευτεί αρμοδίως (φορέας, διάρκεια εκπαίδευσης).....

Σχολιάστε:.....

6. Διαθέτετε πρωτόκολλα διαθέσιμα στο σχετικό προσωπικό, σε έντυπη μορφή, σύμφωνα με τις ισχύουσες ISO, που να εξασφαλίζουν αξιόπιστα αποτελέσματα;

1. δοκιμών .....

ΝΑΙ..... ΟΧΙ

2. διαχείρισης δειγμάτων.....

ΝΑΙ..... ΟΧΙ

3. παρασκευής θρεπτικών υλικών.....

ΝΑΙ..... ΟΧΙ

4. διαχείρισης μολυσματικών υλικών.....

ΝΑΙ..... ΟΧΙ

5. καταγραφής και αποθήκευσης αποτελεσμάτων δοκιμών.....

ΝΑΙ..... ΟΧΙ

Σχολιάστε:.....

7. εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για την ανίχνευση ή/και οροτυπία των σαλμονελλών:
1. διαθέτετε επαρκή για τις δοκιμές εξοπλισμό;..... ΝΑΙ..... ΟΧΙ
2. είναι ο εξοπλισμός αυτός διακριβωμένος (όπου χρειάζεται);..... ΝΑΙ..... ΟΧΙ
3. κάνετε βαθμονόμηση του εξοπλισμού πριν τη χρήση;..... ΝΑΙ..... ΟΧΙ
4. ελέγχεται καθημερινά η καλή λειτουργία του εξοπλισμού..... ΝΑΙ..... ΟΧΙ
- Σχολιάστε:.....

8. Οι εγκαταστάσεις είναι επαρκείς και κατάλληλες έτσι ώστε
- να εξασφαλίζουν ότι δεν γίνεται επιμόλυνση των δειγμάτων;..... ΝΑΙ..... ΟΧΙ
  - τα δείγματα εξετάζονται στους χρόνους που ορίζονται στις Αποφάσεις των προγραμμάτων;..... ΝΑΙ..... ΟΧΙ
- Σχολιάστε:.....

9. εφαρμόζετε εσωτερικό σύστημα ελέγχου ποιότητας για τα υποστρώματα και αντιδραστήρια που χρησιμοποιείτε;..... ΝΑΙ ..... ΟΧΙ
- Σχολιάστε:.....

10. παίρνετε μέρος σε διεργαστηριακές δοκιμές και ποιές; ..... ΝΑΙ ..... ΟΧΙ
- Σχολιάστε:.....

ΣΧΟΛΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

.....

.....

.....

(Τόπος, Ημερομηνία)

(Όνοματεπώνυμο, υπογραφή)

1. Ισχύει για ένα χρόνο.
2. Συνοποβάλλεται με
  - 2.1. αντίγραφο του Πιστοποιητικού Διαπίστευσης και του ΕΠΕΔ ή της σχετικής αίτησης προς το ΕΣΥΔ
  - 1.2 Απόδειξη συμμετοχής σε σχετικά διεργαστηριακά σχήματα
  - 1.3 Έγγραφα που τεκμηριώνουν την επιστημονική ή/και τεχνική επάρκεια του υπεύθυνου του εργαστηρίου

ΜΕΡΟΣ 4.
ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΑΡΤΙΚΟΛΕΞΟ

ΥΠΑΑΤ= Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και τροφίμων

ΕΕΑΣ= Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Σαλομελλών

ΕΠΕΣ= Εθνικά Προγράμματα Ελέγχου Σαλομελλών

ΣΗΜΕΙΑ ΕΠΑΦΗΣ

1. Ηλεκτρονική διαδρομή ιστοσελίδας Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων :

<http://www.minagric.gr/greek/2.3.3.html>

2. Τηλ. Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων :210-2125725-36

3. Τηλ. ΕΕΑΣ :22210-4252

